

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Petersen, Lauritz.

Mennesker : 3 Fortællinger. Kvistfolk -
Skæbner og Vaner - Skærveslagerens
Fødselsdag.

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : Jakob H. Mansas Forlag, 1891

Fysiske størrelse | Physical extent:

107 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

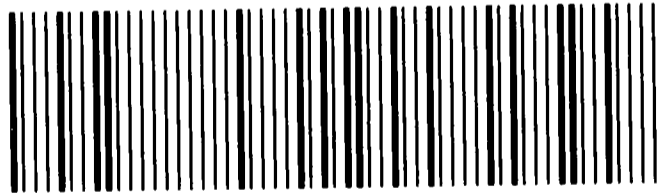
UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

J. 236.

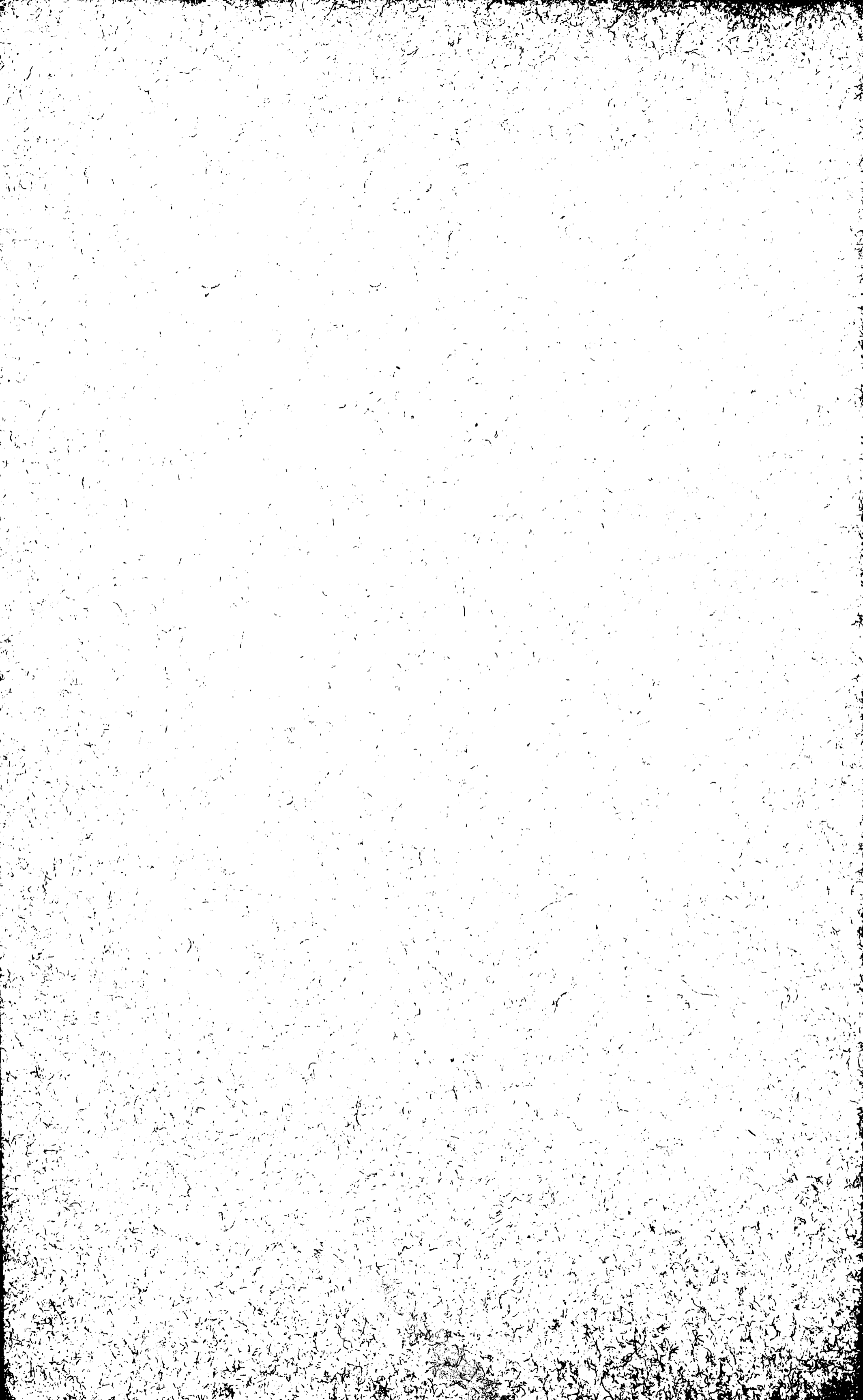
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

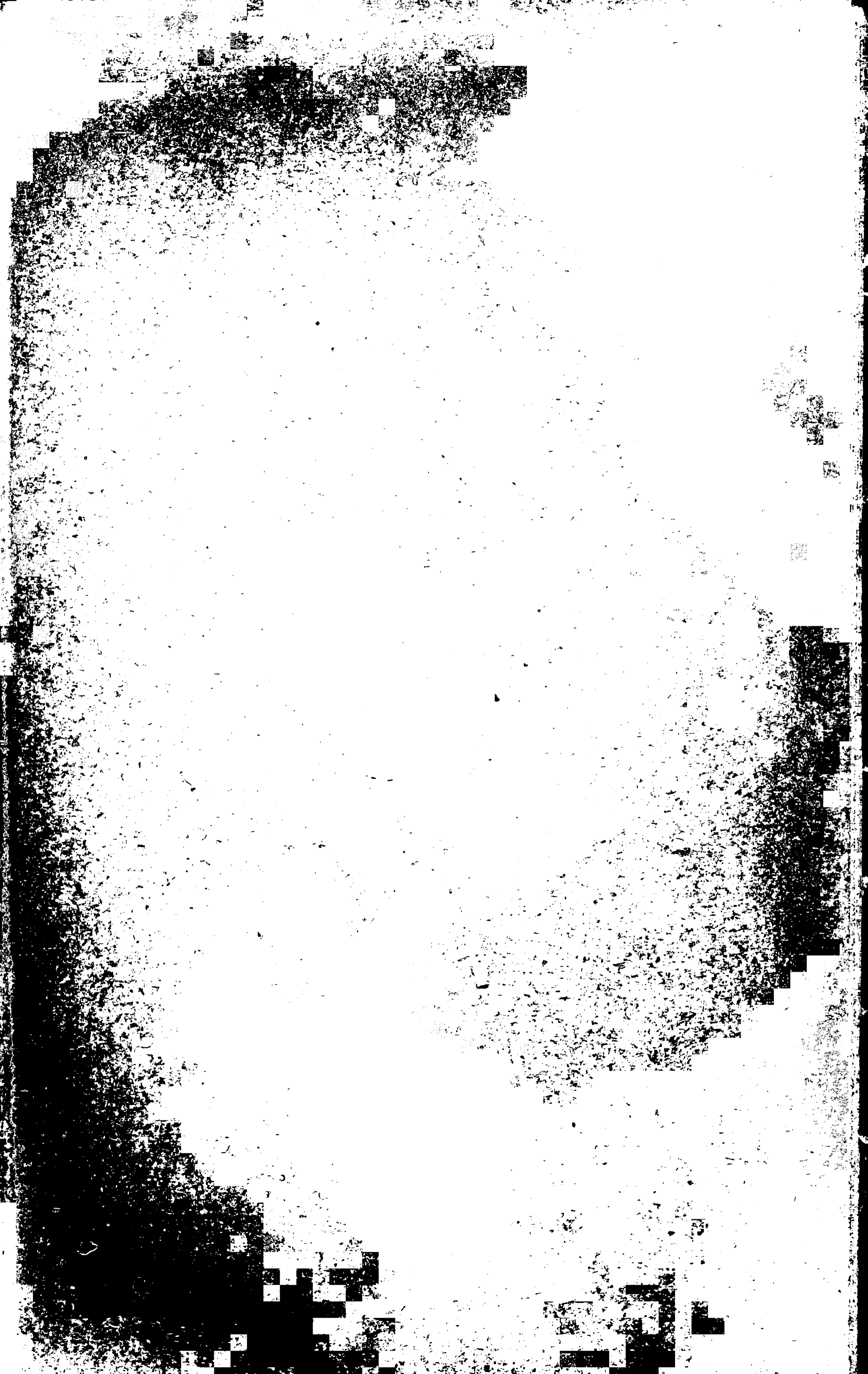

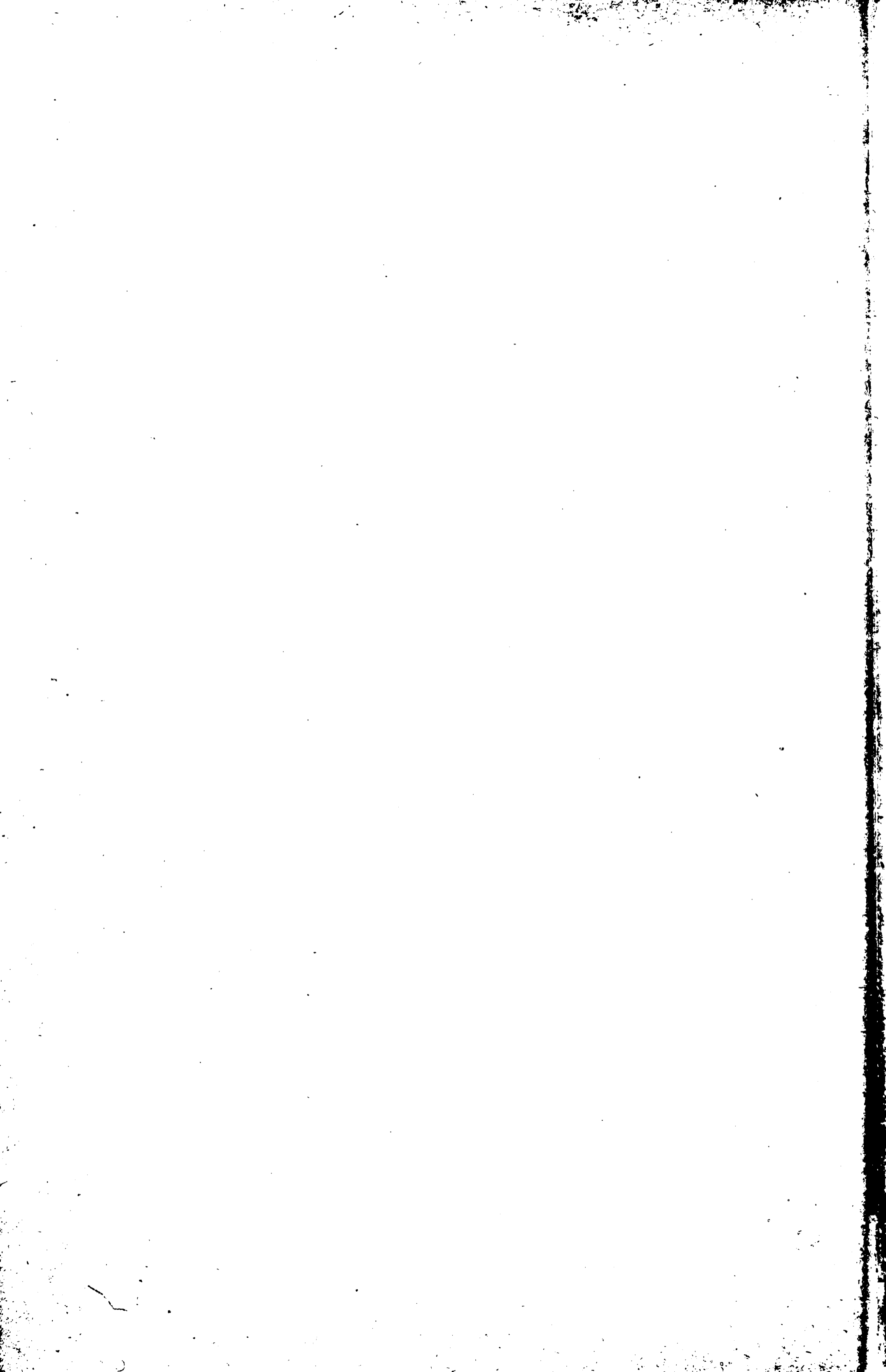
130021592146

Witz & Weisheit

Menschen.

Lauritz Petersen

MENNESKER

TRE FORTÆLLINGER

KVISTFOLK — SKÆBNER OG VANER —
SKÆRVESLAGERENS FØDSELSDAG

KØBENHAVN

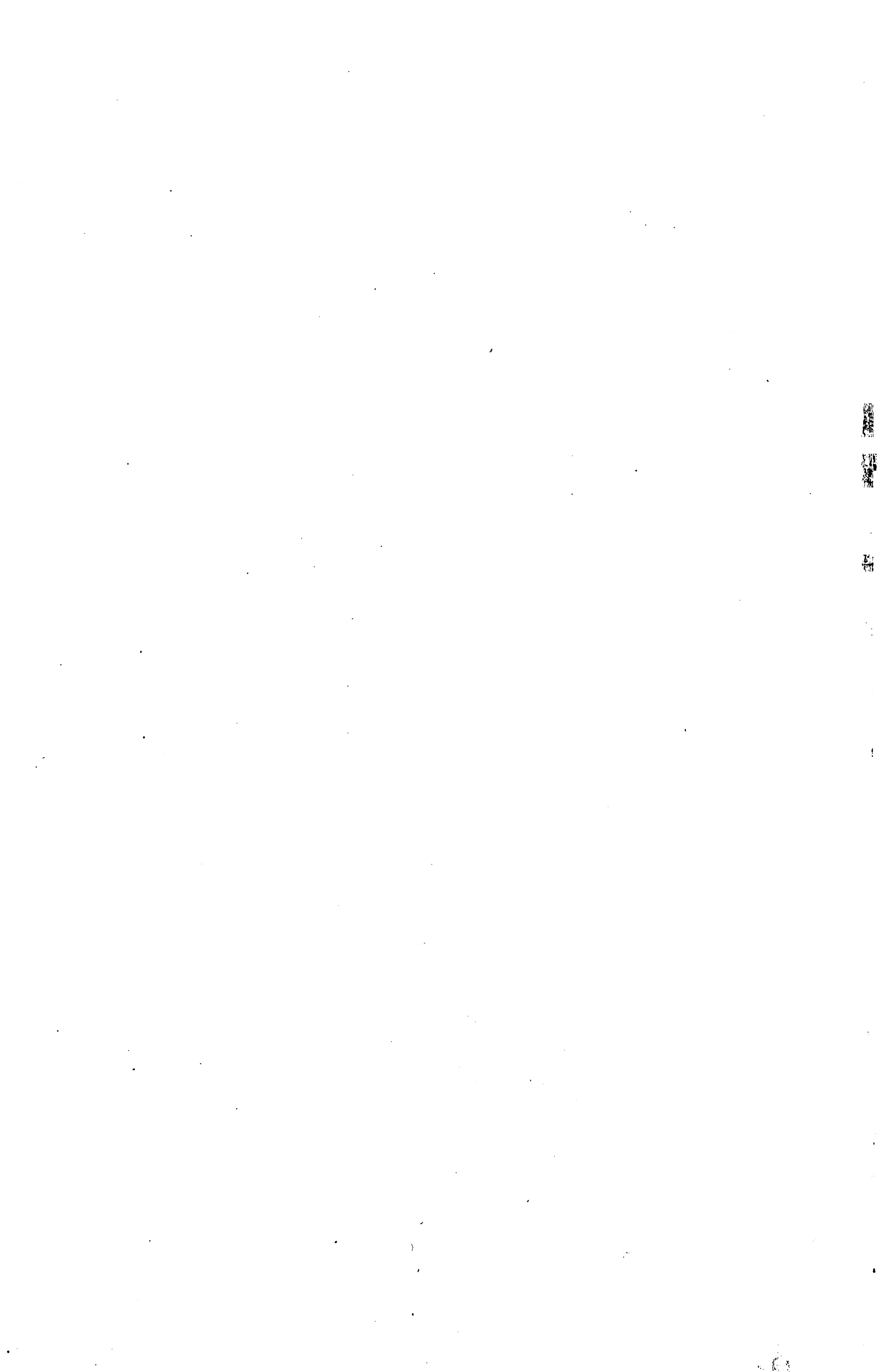
JAKOB H. MANSAS FORLAG

1891

København. — I. Cohens Bogtrykkeri.

Kvistfolk.

Der ligger blandt mange andre et gammelt, skrøbeligt Hus inde i et af de snævre og smalle Stræder i det indre København. Ligesom selve Strædet maa dette Hus være en Tradition fra den første Trediedel af Aarhundredet. Det har kun to Etager, og Façaden, der knapt maaler sine sexten Fod, er smudsig og gulbrun. Vinduerne med de smaa Ruder sidder sammenklistrede ganske tæt ved hinanden. Teglstenstaget er rødt og spidst med en ujævn og bugtet Rygning. Og i hele sin Indretning ser dette Hus ud, som om det var klasket op uden mindste Hensyn til Byggelovens Paragrafer.

I Stueetagen ligger der en lille ussel og uappetitlig Spækhøkerbutik, hvor der paa én Gang lugter af Svinesylte og Sildesalat samt af Sengeklæder fra det nærliggende Sovekammer. Oppe paa første Sal har saa Madam Ejnersen Vaskeri, og paa Kvisten bor der en fattig Kone med sine to Børn.

Idag kommer der just en Pige, som skal op med en Bylt Vasketøj til Madam Ejnersen. Idet hun gaar igennem Gangen, der fører ind fra Gaden, falder hendes Blik strejfende ud i den lille, snavsede Gaard, hvor der er Børstenbinderværksted i Baghuset. Saa gaar hun op ad den stejle Trappe, der med sine smalle, umagelige og forslidte Trin minder om en Hønsstige. Og hun trækker i den fedtede Klokkestræng.

Da det just er Strygedag, kommer Madam Ejnersen selv ud og lukker op med et Strygejern i Haanden. Hun har en stivet Kappe over Haaret, store, runde, gammeldags Briller for Øjnene og en tør og skarp Rødme paa sine magre Kinder.

Desuden er hun en høj, knoklet Kone paa halvtreds. Hendes Pande er smaarynket og gusten. Hun har dristige, stærke Øjenbryn, skarpe Ansigtstræk, og hun er meget ilter og bevægelig. Men det aller bevægeligste paa hende er dog Munden; for den staar aldrig stille.

»Godde, godde, lille Jomfru!« siger hun. »Kom kuns ingen for! . . . aa sikke noget Sludder! jo kom kuns! . . . Jo Di er rinok en net En! sikken en Tid og komme med Vasketøj paa! Idag stryger vi allerede; det gør vi altid, naar vi er over Onsdag; det ved Di jo nok! . . . Di er en Snøvlesidse, er Di! Men nu skal vi se, hvad

vi kan gøre! Je kommer natyrligvis til at staa paa Hovedet i Vaskeballen igen imoren!»

Madam Ejnersen har allerede lukket Døren efter Jomfruen og taget Bylten med Vasketøjet fra hende. Saa skubber hun hende foran sig igennem den lille mørke Korridor og siger til hende paa sin egen hæsblesende, hurtige Maade:

»Vi maa nu først hen og kikke lidt ind til Skomagerne; ikke sandt? . . . det er jo Dem, der holder saa meget af at se dem i Arbejde . . . værsartig!«

Hun lukker med en rask Bevægelse Døren op til Lejlighedens største Værelse. Her sidder de to Skomagersvende, der er Madam Ejnersens Logerende, hver foran sit Vindue og skærer Læder til eller syer. Tvende opredte, men yderst tarvelige Senge med blaatærnede Pudebetræk og sortsmudsige, grove Lagner staar langs den ene Væg. Der hænger et Par gamle, lappede Benklæder og et Skomagerforklæde paa Dørhængslet; fremdeles staar der et Vaskebord ved Kakkelovnen, og naar man undtager de to trebenede Træstole og Arbejdsbordene henne ved Vinduerne, er der slet ikke andre Møbler i hele Stuen. Der er derimod en skrækkelig Atmosfære: en kakkelovnsvarmet Uddunstning fra Sengene, en Lugt af Læder, af Beg og af Sved, og en Luft, der baade er ind-

og udaandet mange Gange uden at være bleven fornyet.

»Ja, det er kuns mig og Jomfruen, der vil kigge lidt indenfor,« siger Madam Ejnersen. Og medens hun henvender sig til sin Ledsagerske, vedbliver hun: »Der skal Di barestens se! Hansen er immervæk fin paa'et; det er immervæk fransk Arbejde, han laver! . . . Sikken en Støvle, hva? . . . lillarødt Silkeatlask! tyve Knapper! Og sikken en Fod, hva? . . . Man skulde tro, den var til en lille Unge; men naar man ser paa Skaftet, kan man nok se, at der er Plads til en ordentlig Læg! . . . Noget Pindeværk er 'et nu liegodt, sier je; for sikken en Saal! den er ikke tykkere end et Stykke Pap! Og Hælen . . . sikken en Hæl, hva? den er et halvt Kvarter høj, og saa er det ikke andet end en tilskaaren Træklods; for det er kuns lige for nejen, der sitter en tynd Pjalt Læder . . . Næ, det er noget Kram, Jomfru, og det bliver kuns lavet til Sangerindetøser og saadan none. For di skal nu immer klædes paa værre, end di var Hertuginder!«

Med sit Strygejærn og med Bylten gaar Madam Ejnersen hen til det næste Bord.

»Næ, saa kom her hen!« raaber hun. »Kom her hen, Jomfru! her skal Di se noget andet! det er, hvad je kalder reælt! . . . hva? sier Di ikke osse? . . . Jo, Schults laver kuns rekomanderlige

Varer. Saadan en Støvle som den dér, det er noget med noget paa: en ordentlig, tyk, pløkket Saal, en Hæl med Messingsøm og saa en rigtig bred Snude; det er én, vi kan brue; det er inte noget, man gaar og faar Ligtæer af; for der er sku Plads baade til at ride og køre i!»

Madam Ejnersen skubber atter Jomfruen foran sig. Saa gaar de tilbage igennem Korridoren og ind gennem et lille tilrøget Køkken, hvor der er lige saa mørkt og lige saa hedt som i en Bagerovn. Dernæst kommer de gennem Soveværelset, der ikke er større end et Pulterkammer, og ind i Dagligstuen, hvor Strygebrædtet er stillet op, og hvor det rene Vasketøj ligger stablet omkring paa Stolene.

Her er Luften ikke bedre end inde hos Skomagerne. Forskellen er blot, at der istedetfor Læderdunst er en usund Strygeem, en Lugt af stivet Vasketøj og en tør, prikkende Os af Trækul fra Strygejærnet.

Madam Ejnersens Søn, en lang, tyveaars Lømmel i blaastribet Arbejdsbluse, sidder henne ved Vinduet og maaber ned paa Gaden, medens han af og til vender sig om for at spytte paa Gulvet. Hendes Mand sidder i Sofahjørnet og feder sin tykke, dovne Krop. Han har et tæt, sjusket Haar, farveløse Øjenbryn, store, dvaske og graa Øjne med rødledne Laag, og hans Ansigtstræk er ud-

viskede og posede. Han er dorsk og dovnedyragtig i alle sine Bevægelser; han har ingen Kravetøj paa; Halssplidsen i Vesten staar aaben for en grumset Skjorte, og hans Klædedragt er fedtet og malproper.

»Ja! . . . je har sku nok at ta Vare!« siger Madam Ejnersen til Jomfruen og giver sig med Strygejærnet til at løbe ilsomt hen over Linnedtøjet. »Men sikken en Komodie je hade med Madam Rasmussen her oppe paa Kvisten forleden Dag! Tænk engang, hun var osse begyndt at vaske for Folk, den So! . . . vaske! ja det er nu lige-meget! det vil je la staa hen! for hun sitter jo skidt i det; og saa maa man ta, hva man kan faa! . . . Men det vil je nok sige! netop den Dag, je skulde ha mit Tøj tørret, hade hun hængt alle sine Klude op, saa der inte var Plads til en eneste Strimmel af mit; . . . det var dog for meget! . . . mine Kunder kan skunte nøjes med det, hinners faar; det vil vel enhver indrømme, hva? . . . det er der vel inte noget at sige paa, hva? . . . Næ, og je tog natyrligvis osse og kylede alt Skidtet ner igen. Men saa kom hun jo ud, for hun havde hørt inge ved Sijen af, at je var paa Loftet. Og saa begyndte det! . . . gudfaderbevares! . . . Hun er hidsig som bare Saten, og je sæl er jo heller inte god at bides med i det Kapitel . . . Men det er nu liegodt storartet, er 'et

sku! Saa god je har væt imod hinner altid! Hun har siddet her nere og drukket Kaffe om Aftningen med sin Tøs, og vi har siddet og vrøvlet! Og hinner skabede Dreng, han har siddet i Timevis inge hos Hansens og Schults, og je har giet ham Vinerbrød og Mad og alt saadan noget . . . Han er værkbruden og lam paa Benene; og saa har han daarlig Bryst og kan hverken gø eller gabe, det Kræ . . .«

»Lad vær og sit og spyt paa Gulvet, Anton, Dit Svin! . . . ligner det noget?« raaber Madam Ejnersen pludselig til sin Søn. »Han har været paa Svir i Nat, og nu sitter han her og spyer Galle op istedetfor at gaa paa Arbejde . . . Gudfaderbevares, sikken Verden!«

Hun retter hurtig en Tjavs nedfaldende Haar tilbage paa sin Plads under Kappen og drager Vejret som en Blæsebælg, der bliver pustet op.

»Næ det er sgu et net Hus at bo i, dettehersens!« siger hun saa. »Hinner der oppe ligger og roder som en So i sit Hul, og det gaar natyrligvis ud over vos andre, som bor nejen under; . . . for det er sgu fra hinner, vi faar alle di Væggelus, vi har; di drysser ner til os fra Loftet; det ved den almægtige Gud, di gør!«

Denne sidste Meddelelse fremsiger Madam Ejnersen hviskende og hemmelighedsfuldt, medens

hun med et overbevisende Blik nærmer sin Kappe og sit Strygejern mod Jomfruen.

»Ja, nu kan Di tro mig; . . . men hun ka vente, ka hun!«

Og Madam Ejnersen giver sig atter til sit Arbejde. Hun lægger nye Gløder i Strygejernet og sætter energisk en vaad Finger under for at faa det til at sprutte.

De vandstænkede, krøllede Manchetskjorter folder sig ud under hendes rappe Hænder. Det store Skorstensstrygejern farer frem og tilbage med nogle hurtige, sikre Strøg, og den ene Skjorte med sit fremskudte, stive og blanktskinnende Kravebryst gaar af Brædtet efter den anden.

Der er ganske stille i Stuen. En fugtig, osende Varme vælter sig fra Strygebrædtet og ud i den lumre Atmosfære.

Anton sidder og gaber ud af Vinduet. Den tykke, mæskede Familiefader trækker af og til lidt paa sine tunge Lemmer eller rager sig over de skægløse, laskede Kinder.

Var der nogen, der kunde finde paa at spørge Madam Ejnersen om, hvad han egentlig tog sig for, vilde hun svare:

»Han? . . . jo han har været Fabriksbestyrer engang, skal je sige Dem; . . . han kan ikke finde noget, der rigtig passer ham, forstaar Di, og saa . . . Di forstaar nok; . . . saadan gaar det jo!«

Hun er den eneste, der bestiller noget. Hendes kraftige Øjenbryn vælter sig frem over det store, runde Brillestel. Øjnene følger med Aarvaagenhed bag det klare Glas hver en Fold i Linnedet. Hænderne farer ilsomt frem og tilbage; de er aldrig i Ro.

Og Munden heller ikke; den gaar i én Køre.

Det er ved at blive Morgen.

Oppe paa Kvistkammeret, som egentlig kun er et større, afskildret Rum af selve det sorte, støvede Tørveloft, sover Madam Rasmussen. Men saa saare kun Dagen kommer med sit første snigende Lys, vækkes hun. Hun stemmer, lempeligt strækkende sig, sine Fødder mod Fodenden af Sengen, saa der lyder en sagte Knagen. Saa faar hun Armene op over Dynen, gnider sig i Øjnene og purrer sig i Haaret, der under Søvnens er bleven frygtelig uordentligt og ligger og filtrer sig fast imod Hovedpuden.

Lige ved Siden af sig i Sengen har hun sin fjortenaarige Datter, Kamilla. Denne ligger krum-bøjet med Benene næsten trukket helt op til Brystet. Hun har strakt Armene fra sig langt ned under Dynen, og medens hun hviler paa Siden, har hun boret sit Ansigt næsegrus ned i Puden.

Man ser kun det mørke, tykke Haar, der

skjuler Ørene og Kinderne og falder ned paa de smaa hvide, skarpe Skuldre. Og man ser Chemisen, som, mørkladen og grumset, med regelmæssige Mellemlum løfter sig en ganske lille Smule under Aandedraget.

Udenfor breder Dagslyset sig mere og mere med en kold, taaget Uklarhed som paa en Vintermorgen, naar det tører. Et dunkelt Skær siver sig igennem det enlige Kvistvindu, der vender til Gaarden, og glider hen over den lamme og vanføre Søn Kristians Seng, der staar tæt ved. Saa sniger det sig videre langs over det skjoldede Tapet paa Væggen og op under Loftet, der skraaner i Vinkel med Taget. En lille Smule skimlet Lys falder ogsaa paa Gulvet og kravler op ad Jærnfoden paa en stor, gammeldags, klodset Symaskine. Hist og her hviler det paa en fremspringende Ting som en mat, graaladen Plet; men ellers lader det hele Baggrunden med Døren ud til Loftet i Mørke.

Madam Rasmussen letter sig forsigtig op paa den ene Albu og ser over mod Sengen ved Vinduet, hvor Kristian ligger med lysvaagne Øjne.

»Krisjan! . . . er Du allerede vaagen?«
hvisker hun.

»Ja, je vaagner altid tidlig,« svarer han sagte.
»Det er Lyset . . . det falder jo lige paa mit Ansigt . . . Sover Kamilla?«

»Ja hun gør.«

Hun læner sig tilbage og ligger nu ret op og ned paa Ryggen og stirrer ud i Luften.

Kamilla sover stadig i samme Stilling. Somme-tider trækker hun Vejret med en snurrende Lyd som fra en Flue, der spræller mod et Vindu. Og hun gør et lille Ryk med Armene, skubber Benene lidt fra sig og sukker.

Men det bliver lysere og lysere udenfor. Dags-skæret falder nu som en klar, bred Lysstrøm hen over Gulvet. Symaskinen staar i fuldt Lys. Vaskebordet og den gamle Lænestol begynder at skyde deres Kanter frem henne i den ene Krog. Man kan skimte det firkantede Omrids af Døren, og en tynd, blank Lysstrime glimter paa langs op ad Kakkelovnens Cylinder.

Madam Rasmussen purrer sig atter i Haaret og gaber.

Saa begynder det at røre sig nedenunder. Det maa være Madam Ejnersen, der staar op for at koge Kaffe til Skomagerne.

Nu lyder der ogsaa Fodtrin nede i Gangen. To Par Træsko klapper over Gaarden, og en Nøgle bliver stukken i en Laas. Saa kan man høre Porten til Baghuset dreje sig paa sine Hængsler, hvilket betyder, at Børstenbindersvendene gaar til deres Arbejde.

»Krisjan! . . . var det inte Børstenbinderne?«
spørger Madam Rasmussen.

»Jo . . . di kom lige nu.«

»Hvor mange tror Du, Klokken er?«

»Den maa mindst være hen ad halv otte . . .
det er snart længe siden, den slog syv henne paa
Kirken.«

»Naa! . . . saa er det nok paa Tiden!«

Madam Rasmussen sætter sig over Ende i
Sengen, ryster paa Hovedet for at faa Haaret til
at falde ordentlig og gaber lydelig og længe. Saa
trækker hun Strømperne paa og smider Under-
skørterne over sig.

Hendes Trin paa Strømpesokker lyder dumpt
og tungt mod Gulvet, og idet hun gaar ud paa
Loftet for at hente lidt Vand til at vaske sig i,
slaar der koldt ind gennem Døren og ind i den
lune og lumre Sovekammeratmosfære.

Saa kan man høre, hvorledes Spækhøkeren
nede i Gangen bærer sine Skodder fra Gaden og
ind i Gaarden. Snart er hele Huset vaagnet fra
Stuen lige til Kvisten. Og inden Madam Rasmussen
endnu har faaet sig vasket, er Kamilla i Klæderne.

— — Naar Klokken imidlertid er bleven hen
ad halv ni, og Familien har drukket sin Morgen-
kaffe, laver Madam Rasmussen sig til at gaa.
Hendes Daggerning begynder hver Morgen med at
gøre en toværelses Lejlighed ren for en Ungkarl,

som er ved Bankvæsenet. Dernæst besørger hun om Formiddagen det grove Arbejde i Huset hos en Grosserer, der kun holder én Pige, og ellers har hun Onsdag og Lørdag at vaske Trapper forskellige Steder, ligesom hun forresten paatager sig, hvad der kan falde.

Idag er det Onsdag. Hun henter sin Zinkspand og sin Gulvskruppe ude paa Loftet, og medens hun gør sig Umage for saa godt som mulig at gemme sit Hoved og sine Arme i det gamle, tynde, sribede Schawl, siger hun ind til Børnene i Stuen:

»Sikken Kulde alligevel! og det fryser dog inte! . . . Ja, Kamilla, nu reer Du jo Sengene! . . . Je kommer hjem i Ettermidda; men pas paa, at Krisjan inte skal komme til at ryste og bævre, naar Du aabner Vindeværet. . . . Favel!«

Saa gaar hun, og man kan høre hendes franske Kapsko stampe helt ned ad Trapperne.

Der bliver kun luftet ud et Øjeblik, medens Kamilla reder de to Senge. Saa snart dette er gjort, bliver Kristian med sin gamle Lænestol flyttet hen til Vinduet, hvor han kan se ned i Nabogaardene, og nu begynder hans Søster at feje og støve af, saa at alt det gamle Smuds og Støv bliver jaget op af sin fredelige Ro og rigtig kommer til at fylde Luften i Værelset.

Saadan sidder den tyveaarige Kristian hver Dag med sine stakkels, lamme Ben paa en Skammel og sine magre, kraftløse Arme hvilende i sit Skød. Foruden denne sin Lamhed har han ogsaa Sukkersyge. Lægen har sagt til Madam Rasmussen, at det er en utilstrækkelig og daarlig Føde, som bærer Skylden, og nu skal han rigtig plejes og tages Hensyn til. Han maa ikke faa Grynspiser og ikke Mælk og ikke The. Men han skal drikke Rødvin blandet med Vand og spise Kød — Kød om Morgen, Kød om Middagen og om Aftenen — bare Kød; det har Lægen sagt.

Kristian er ikke født i dette gamle Hus; men han kan ikke huske, at han har boet andre Steder. Han har aldrig kendt sin Fader; han ved kun, at denne er død for mange Aar siden, og at Kamilla, som er yngre, ikke kan være nogen rigtig Søster.

Aar ud og Aar ind har han siddet her ved Vinduet. Hans svagelige Legeme har voxet sig større og større i den gamle Lænestol, og hans lange Ben er bleven længere men ikke stærkere.

Hvad han med sine Øjne har opfattet af Verden rundt omkring sig, det er kun lidt. Naar han ser ud igennem Vinduet langt bort over de længst tilbageliggende Tagrygninger, ligger der et uendeligt, fjernt og uudgrundeligt noget, en Horizont, et Liv, en Tilværelse, som han ikke kender. Nærmere ved kommer der nogle Tage og Skorstene,

nogle store halvskjulte Huse eller Baggaarde. Og saa til allersidst er der deres egen, lille, indeklemte Gaard med sine faldefærdige, smudsige Rønner, der tager Karakter af Vejrliget og bliver triste, sørgelige eller hemmelighedsfuldt kønne, eftersom Lyset falder, og eftersom det er Solen eller Maa-
nen, der skinner paa dem.

Hans Viden, og hvad han kender til Livet i det hele taget, er indskrænket og afstukken som den Plads, der er levnet hans Syn: Der er smaa, usle Forhold tæt ved — affældige, kummerlige Forhold. Saa kommer de større Forhold, som ligger længere fra ham, de store Bagsider af Tilværelsen, som han har formaaet at drage halvt frem af deres Skjul ved Hjælp af sin Moders hjembragte Sladder fra fine Folks Køkkener, Vaskekældere eller Trappegange. Og endelig til allersidst er der et fjernt, ubestemt noget, en Anelse om en Verden og et Liv efter en stor Maalestok.

Men han har en rig Fantasi, som er udviklet i Ensomhed og ved Stillesidden. Med sin sygelige Svulmen ylder den hans fattige Liv til Overmaal, saa han, der aldrig har lært noget, og ikke har ordentlig Fodfæste paa et eneste Omraade, lever i en idelig Svingning.

Sommetider føler han sin Usselhed hvile paa sig som en Mare. Han har læst i en Stump Roman om Kavalerer og Grever, som ved deres

glimrende Evner og fine Dannelse underlægger sig Alverden. Han har læst i en gammel Indpakkingsavis om Jordens rigeste Mand, som er Ejer af Millioner af Kroner, som kan købe hele Lande for sine Penge, og som raader for Tusinder af Menneskers Velfærd. Og han, den stakkels Kristian, der er født i Fattigdom og lever imellem lutter grove Mennesker, mellem Smaalighed og Kævl, lurvede Pjalter og opslidende Stræv for Brødet, han misunder de fornemme denne Dannelse og disse Evner, han ikke har Forstand paa.

Men til andre Tider er det ganske anderledes: Han bliver lykkelig over de ubetydeligste Tildragelser. En Smule Solskin kaster Guld over hans Pjalter, hans Tanker og Minder. Han føler en Rigdom i sig selv og en urokkelig Magt i sin Beskedenhed.

Man havde engang tænkt sig, at Kristian trods al sin Skrøbelighed alligevel kunde tilegne sig et nemt og roligt Haandværk, og han var i den Anledning bleven sat i Lære hos Børstenbindeerne i Baghuset. Men Illusionerne bristede hurtigt. Hans lange, magre Arme blev trætte og døde, og han følte Pine i hele sin Krop ved selv den mindste Anstrængelse. Saaledes maatte disse Tanker om at tjene Penge opgives for bestandig, og Kristian havde nu Aar ud og Aar ind ganske Dagene for sig selv.

Hans bedste Minder og dybeste Følelser har deres Ophav i Kamilla, som spiller en stor Rolle i hans Liv.

Da hun var lille, kunde han aldrig blive træt eller ked af at følge hendes mindste Bevægelser med Øjnene. Naar det var mildt Sommergejr, og han i Middagsstunden sad nede i den lille Gaard og drak en Smule af det sparsomme Solskin, som listede sig ned til ham, var det hans bedste Fornøjelse at passe paa hende. Han, den vanføre, svagelige Knøs, der selv var et Barn, følte sig lykkelig ved, at nogen trængte til ham. Naar hun vaklede omkring i Gaarden med sine smaa, usikre, trippende Skridt, var han stadig i Angst for, at hun skulde falde omkuld eller komme til nogen Skade. Naar hun græd, var han utrøstelig, og naar hun var gnaven og arrig, var han utrættelig til at faa hende i godt Humør. Hendes Pludrerier var den lifligste Musik i hans Øren, og naar hun kom hen og lænede sig til ham og strakte sine smaa, grumsede Fingre op efter hans Ansigt, idet hun mellem sine røde, savlende Gummer lal-lede sit: »Krissen! . . . Krissen!« saa var der ingen stoltere og lykkeligere end han.

Hun var det eneste lille Barn, han havde kendt. Midt imellem alle disse Arbejds-mennesker, der slæbte deres Dage og deres Liv hen i det samme ensformige og glædesløse Slid for Brødet,

stod hun som en lille fornem Tingest, der slet ikke var af samme Slags som de. Hun var endnu uberørt af Verdens Bekymring og Nød. Hun kendte ikke til Brødnid og Næringsssorger. Hun græd ikke, fordi hun var sulten, men fordi hun var arrig. Og hun stillede Fordringer, hun vilde føjes, holdes af og leges med, ligesom man kun var sat paa Jorden for at more sig.

Hun var et lille Vidunder i Kristians Øjne. Hun lagde Beslag paa hans Tid, fyldte hans Tanker, og han forgudede hende.

Men Kamilla voxede og blev større og ældre. Hun indsugede Luften i det gamle Hus, denne trøskede Krog af den store By, hvor der lugtede af Arbejdssved. Hun levede op imellem disse Folk, der havde grove Haandteringer, grove Tanke-sæt og uslebne Følelser, og eftersom hun voxede fra sine Barneaar, gled ogsaa hendes Umiddelbarhed og Uskyld af hende.

Hun kom i en Friskole ligesom andre lige-stillede Piger i hendes Alder, og den Luft og de Billeder, hun havde indsuget i sit Hjem, fik en ny og yngre Strømning: noget, som kom fra Gaden, fra den kæphøje Tøsesladdør, fra de vilde Lege med Drengene og fra Stævnemøderne med dem ved Mørkningstiden i Gadedøren og i Kældergangene.

Hun saa paa sin Broder som paa et hjælpe-

løst, kedeligt Skrog, hun kun havde Ulempe og Ulejlighed af. Naar hun betragtede hans lange, magre Arme og hans forkrøblede Ben, hvor faldt han saa ikke igennem mod de andre Drengene, hun kendte! Og saa hans evindeligt blege og sygelige Ansigt! hans Øjne, der til enhver Tid fulgte hende med saadan et dumt og kærligt Udtryk! og hans Stemme — denne spagfærdige, brægende Stemme, der altid lød, som den bad om Forladelse!

Nej, Kamilla gengældte ikke Kristians Kærlighed, og hun forstod den heller ikke. Men hun saa den. Hun følte, at det var en Magt, hun havde, og hun benyttede sig af den.

Sommetider om Morgenene, naar Moderen var gaaet, og hun skulde hjælpe Kristian Klæderne paa og føre ham hen i Lænestolen, gjorde hun sig led og ked af det hele.

»Saa! nu skal man klæde Dig paa!« sagde hun med et Tonefald, hvori hele en femtenaarig Tøsevrede kom til Syne. »Det er dog osse Fanen, Dit store Drog! . . . Ja, je ved vegud ingen, der har det værre end mig!«

Hun tog hans Strømper og rev arrig Dynen af ham for at begynde at klæde ham paa.

»Kom saa! . . . men skrub Dig nu lidt!« vedblev hun. »Je har skutte Lyst til at staa her hele Formiddagen!«

Han havde det paa Fornemmelsen længe forud,

naar hun var i det Humør, og en underlig hjælpeløs Angst kom over ham.

Han saa op paa hende, som hun stod dér foran Sengen med Strømperne i Haanden, og der var noget bedende, inderligt og flovt i Blikket, medens hans Ansigt ligesom baade blev langt og dumt af bare Forskræmthed.

»Ja glo, det kan Du sgu,« sagde hun. »Hvad glor Du egentlig paa? . . . Uh, hvor Du er dum!«

Hun stod rigtig ringeagtende og betragtede ham, og han laa dér i sin bare Skjorte med Dynen slaaet bort fra de tynde og vanføre Ben. Han skammede sig for hende og krøb sammen ligesom for at skyde sig bort fra hendes Blik.

»Du . . . Kamilla . . . lad nu være . . . je skal nok selv . . . Du behøver ikke,« sagde han, og hans spæde Stemme skælvede lidt. »Je kan godt . . .«

Han rakte Haanden ud efter Strømperne, og hun gav ham dem.

»Men skynd Dig nu,« sagde hun. »Je skal rede Sengen, véd Du!«

Saa gik hun lidt bort, og medens hun lod, ligesom hun gav sig af med noget andet, stod hun og lagde Mærke til, hvorledes de stakkels, kraftløse Hænder rystede og famlede med Strømperne af Iver og Skyndsomhed. Han tog fat i dem og trak dem over Fødderne. Saa sad de for

fast ved Hælen, og da han trak haardere, slap de ud mellem Fingrene paa ham. Saadan blev han ved i lang Tid, om igen og om igen, idet han gav en kort, forhastet Stønnen fra sig, og der kom smaa, skinnende Svedperler paa den tørre, matte Pande. Endelig havde han faaet dem paa Benene. Han var ganske stakaandet af Anstrengelse og greb sitrende efter Benklæderne. Men nu var hun formildet. Hun var ikke ond; hun havde blot trængt til at føle sin Magt over ham. Hans Iver og Hjælpeløshed rørte hende midt i hendes Triumf, og medens hun gik hen til ham, sagde hun helt venlig:

»Næ, Krisjan, nu skal je; saa skal Du se, det gaar alligevel meget bedre.«

Lyden af hendes forandrede Stemme kastede som ved et Trylleslag en Bølge af Glæde ind i Kristian. Et sart, rødligt Skær flammede ud over hans Kinder. Han vendte hurtig Ansigtet op imod hende med et glad, forlegent Blik, der skinnede af Lykke og Taknemmelighed, og han sagde med en Stemme, som endnu bævede og stammede efter Anstrængelsen:

»Næ . . . Kamilla . . . je kan godt . . . je kan godt . . .«

Men hun hjalp ham alligevel.

Saaledes gjorde hun ham ofte først bedrøvet og derefter glad igen. Naar hun saa ham, der

var flere Aar ældre end hende, falde hen i denne hengivne Ulykkelighed, saa, hvorledes han anspændte sine faa Kræfter, og hvorledes han ligefrem kom i Feber for hendes Skyld, saa var det, ligesom noget løftede sig inden i hende. Hun følte paa en anelsesfuld Maade en uforklarlig Værdi i sig selv. Hendes Tanker overskyggedes et Øjeblik af en kællende, blød Varme; et Gys af mild Fryd fór igennem hende, og hun befandt sig, som en Himmel pludselig var gleden ganske tæt forbi hende, og et Pust af dens gaadefulde, evige Lykke havde strejft hende i Farten.

I et saadant Øjeblik var der noget, der drog hende imod Kristian, og naar hun saa talte til ham, var det med en Stemme, der havde en virkelig inderlig og hjertelig Klang.

De Formiddage, Kristian havde tilbragt nede hos Madam Ejnersen, naar Kamilla var i Skole, vaktes altid i hans Minde med et Skær af Tilfredshed og med et let Strøg over sig af Længsel som efter et Sted eller en Time, hvor man særlig har følt sig vel.

Ved Ejnersens lille Stue havde der altid i hans Øjne været noget jævnt og velstaaende hyggeligt, og dette skjulte sig maaske nærmest omkring den magelige Sofa og i den tætte, stærke Varme fra Kakkelovnen og Strygejærnet.

Kristian sad i det ene Sofahjørne, medens

Manden sad i det andet. Og han befandt sig netop ubeskrivelig vel i en saadan Varme. Alle andre gjorde den døsig og utilpas; men han levede op i den. Han mærkede et lunt og behageligt Velvære i alle sine svage Lemmer; det skrøbelige Nervesystem blev stærkere og arbejdede fuldkomnere, og det var, ligesom Sanserne blev fordoblede i Modtagelighed for stille Nyden.

Han følte sig saa vel, saa vel!

Hans Blik hvilede med et eget Behag paa Madam Ejnersens knoklede Skikkelse med Brillerne og den hvide Kappe. Hendes blottede, senestærke Arm, som førte Strygejærnet, havde noget støt og sikkert i sine Bevægelser. Ved selve Jærnets Gliden over Tøjet var der noget tiltalende og beroligende, som et Billede paa en Kraft eller et Liv, der skyder sin Væxt uden Møje og uden Modstand. Og naar hendes Fingre glattede Folderne ud for det fremskydende Jærn, var det, som hun lagde Tankerne til Rette for ham. De løftede sig ubekymrede, rolige og med en stille omhylende Fylde, ligesom den halvt gennemsigtige, hemmelighedsfuldt taageagtige Em løftede sig fra Strygebrædtet.

Han blev saa tryg derved. Hendes evige Sladder, denne Strøm af Ord, som fortalte, og som ikke fordrede Svar, faldt over ham lig et Dække, der tildrog al Opmærksomhed paa sig og lod ham

sidde skjult i en stille Krog, hvor han lyttede til sig selv, hvor han mærkede sine Omgivelser virke behageligt paa sig, og hvor han saa uden at blive set.

Hvor kunde han saa ikke sidde og tænke paa Kamilla! Han trak hende ind til sig i sin stille Krog, og der var ingen Uvilje imellem dem. Hun talte til ham, og hendes Stemme lød hjertelig og venlig.

Han lænede Hovedet tilbage med et lille, lykkeligt Smil om Munden. Hendes Skikkelse, hendes Ansigt og Bevægelser og alt det, som han ellers maatte sidde og stjæle sig til at se, det stod nu klart og frit for ham, og han hørte hende sige:

»Vi to! . . . ikke sandt, lille Kristian? . . . Naar bare vi to holder af hinanden, saa er det jo nok! Hvad skal vi saa med alt det andet? Selv dem, der er aller rigest, de er ikke nær saa lykkelige som os; . . . vi vil aldrig skilles!«

Eller naar han sad inde og saa paa Skomagerne, saa var han ogsaa lykkelig.

Han holdt mest af Hansen, der arbejdede efter Parisermodeller. Det var nydeligt at se dette lillarøde eller lyseblaa Silkeatlask. Og det var nydeligt at se denne fine, smuktformede Fod med en lillebitte aflang Saal, der var skrabet saa

længe med et Glasskaar, til den var ganske hvid og glat.

Kristian tænkte, at han gav Kamilla saadan et Par fine, lillarøde Atlaskstøvler. Han gav hende ogsaa en rigtig fin Klædning med Silke og Perler, og hun stod smuk og straalende for ham.

Hun var saa køn, saa han næsten ikke kunde fatte det, og hun stod og smilede og sagde:

»Se, Kristian, nu er jeg saa fin som en Prinsesse. Og det er Din Skyld; Du har givet mig alt dette. Men derfor holder jeg ogsaa af Dig, og det vil jeg gøre altid.«

Og Kristian følte i Tankerne, hvorledes han blev ganske undselig ved alle disse Kærtegn af hende, der var saa nydelig.

Men engang imellem om Aftenen, naar de alle sammen oppe fra Kvisten var nede hos Ejnerens, og naar Kamilla i Virkeligheden sad ved Siden af ham, kunde det ofte blive ham pinligt nok.

Manden bredte sig rolig og magelig i sit Sofahjørne, som han gjorde det altid. Han var ordknap men venlig, og ham kunde Kristian godt lide.

Madam Ejnersen og hans Moder sad med deres rygende Kaffekopper og snakkede i Munden paa hinanden og gjorde Armbevægelser:

»Som je si'er! . . . det er saa sandt, som at

der er en Guj i Himmelen! . . . Vil Di inte tro mig? . . . naa jaja! . . . det staar ved!«

De skraldede op som en Kæp i et Hjul. Men det var ikke dem, der foraarsagede Kristian Pine; — nej, det var Kamilla og Sønnen, den lange Anton.

Anton sad paa en Stol i sin blaastribede Arbejdsbluse, som han var kommen fra Arbejde. Saa gjorde han et Tegn og en Grimasse hen imod de gamle Sladrekællinger, eller han kneb Øjnene sammen til Kamilla og lavede en betegnende Trut med Læberne, som han skulde til at kysse.

Og Kamilla lod til at more sig og ænsede slet ikke Kristian. Hun sørgede kun for, at de gamle ikke blev opmærksomme, og hun smilede og nikkede til Anton og gjorde Tegn og Fagter ligesom han.

Men Kristian følte hvert Smil, der gled forbi ham, som et ondt Stik. Han fulgte deres Minespil. Han saa, hvorledes Kamillas Øjne glinsede af kaad Glæde, og Trækkene omkring hendes Mund skælvede af bristefærdig Lystighed. Hun sad saa urolig som paa Knappenaale, og efter hendes Miner og utaalmodige Bevægelser at dømme, saa det ud, som man hvert Øjeblik kunde vente, at hun vilde flyve over i Skødet paa den lange, fløse og grinende Anton.

Naar de saa havde siddet saadan i nogen Tid,

rejste de sig pludselig begge to, først Kamilla og saa han. Kamilla gik med en utaalmodig og lidt forlegen Hastighed hen imod Døren, og Anton fulgte langsomt slentrende efter med Hænderne i Lommen, medens hans Ansigt fik et dumt og stirrende Udtryk, der skulde være Tegn paa Lige-gyldighed.

»Hva-hva! hvor skal I nu hen? . . . hva er der nu paa Færde? kan I inte sitte rolig et Øjeblik?« raabte Madam Ejnersen, inden de endnu var kommen ud og havde faaet lukket Døren efter sig.

»Vi vil bare lidt ind og se til Svendene,« sagde Kamilla ude fra Gangen i en uskyldig Tone.

»Saa-aa? . . . skal det være morsomt? . . . Ja, vi vil nu inte ha noget Luskeri, Anton,« vedblev Madam Ejnersen. »Di Krissemissehistorier i Krogene fører kuns til Skidt; det kender vi nok!«

Men de lukkede alligevel Døren efter sig og gik deres Vej. Og nu kunde Kristian sidde og høre, hvor de smaafnisede og tumlede sagte ude i Køkkenet og den mørke Gang. Først et Kvarterstid efter kom de igen ind med Ansigter, der var bleven røde i Kinderne, med struttende Haar og med underlig sky og glinsende Blikke i deres Øjne.

— — Nu idag, da Kamilla har fejet og støvet af i Kammeret, tager hun med en muggen Mine sin Katekismus og Salmebog og giver sig til at læse paa sin Præstelektie.

Udenfor er det bleven klart og mildt Vejr som ved Foraarstide.

Kristian sidder og stirrer gennem Vinduet. Lige for hans Øjne stikker Børstenbindernes lille Baghus sin Rygning og tykke, firkantede Skorsten i Vejret. Rygningen er puklet og ujævn. Det røde Teglstenstag er meget grumset og hullet, og nedenfor hvert af de to smaa Tagvinduer er der lange, sorte Smudstunger, som Regnen har skyllet af de rustne Jærnrammer og taget med sig paa Vej ned mod Tagrenden.

Inde i Kammeret sidder Kamilla paa en lav Stol ved Fodenden af Moderens Seng og læser i sin Salmebog.

Kristian vender sig imod hende.

Hun har støttet Albuerne mod Knæerne, der er langt fra hinanden, og hun holder Salmebogen i begge sine Hænder, medens hun bøjer sig ned over den.

Som hun sidder dér, er den Side af hendes Ansigt, som vender imod Vinduet i fuldt Lys og fremviser med tydelige Linier en Profil, der halvvejs er sænket mod Gulvet. Haaret spiller glin-

sende i det gule, og noget af det er i lange slikkede Tjavser strøget tilbage over Øret. Panden skraaner jævnt. Næsen har Opstopperfacon, og Kindbenene er svære og kraftige, medens Munden er fyldig med smukt røde Læber, der bevæger sig smaajadrende under Læsningen.

Af og til skurer hun lidt med Fødderne mod Gulvet og rokker Kroppen stille og ensformigt fra den ene Side til den anden. Saa lukker hun pludselig Øjnene, trækker Brynene sammen og hører sig selv med en sagte snøvlende Mumlen:

» — — ;

men det er en afsagt Dom:
Siden Jesus til os kom,
skal vi bort fra Synden vige
eller aldrig se Guds Rige.«

Hun lukker atter Øjnene op, ser i Bogen, om det var rigtigt, og siger saa halvhøjt:

»Det var det andet Vers; . . . nu er der èn, to, tre . . . der er fire Vers tilbage . . . Jeg bliver aldrig færdig!«

Hun kaster sig ivrig over Læsningen og mumler videre:

»At Du vil i Dine Lyster
fare fort, som Du er van,
og Dig dog ved Jesum trøster,
gaar i Evighed ej an.»

O, betænk det, et af to:
enten ud i Bøn og Tro
Syndens Vej at fly og hade
eller lide Sjæleskade.«

Dette Vers læser hun flere Gange igennem. Hun lægger særlig Eftertryk paa Rimene og udtaler Ordene med Stavelselyd paa en stødvis og kantet Maade:

»Syndens Vej at fly og ha-de
eller li-de Sjæleska-de.«

Kristian, der sidder og følger med i sin Lænestol, kan det allerede uden ad, førend hun begynder at høre sig.

Han er meget glad ved at se hende saa fordybet i sin Læsning. Han sidder og smiler til hende, uden at hun aner det, og han nikker svagt i Takt med hendes Mumlen.

»Sikken en dum lille En, hun er alligevel,« tænker han fornøjet. »Naa! . . . engang til! . . . nu maa det da hjælpe!«

Han ser, hvorledes hun rokker frem og tilbage. Den halvlange Kjole følger hendes Bevægelser med smaa, lydløse Slag mod Benene, og selv om det saa er de store, nedtraadte Klædessko, er der Uro i dem.

Sommetider kigger Kristian ud af Vinduet; men hurtig vender han sig dog om mod hende

igen og smiler; — han er altid glad, naar hun læser.

Ligesom Kamilla er midt i det fjerde Vers, vender hun pludselig Ansigtet op og møder Broderens Blik.

»Du, Krisjan!« siger hun og kommer i Tanker om noget. »Det er sgu sandt; je skal købe det Rødvin til Dig! . . . det gør je, naar je gaar fra Præsten.«

»Ja, det haster jo ikke,« svarer han.

Og hun giver sig til at mumle videre.

Men ved at høre Kamilla tale om at hente Rødvin fyldes han af en barnlig Glæde. Han kan ikke lade være dermed, og han finder det næsten yndigt at være syg, bare fordi de andre saa skal være saa omhyggelige og gode ved ham.

Han forstaar saa udmærket saadan i Stilhed at sidde og male alle sine Tanker ud i Billeder fulde af Lykke og Solskin, og ved at forestille sig al den gode Mad, disse kraftige, velsmagende Kødretter og disse Lækrierer, han skal spise, glider der et tilfreds Smil over hans Læber, og han finder alle sine Omgivelser fornøjelige.

Kamilla sidder stadig og rokker over sin Salmebog. Hun har med Møje stavet sig gennem alle Versene, men overhører sig endnu et Par Gange i det tredje, som falder hende vanskeligst at huske.

Og eftersom hun gentager dette Vers Gang efter Gang, synes Kristian, det lyder morsommere og morsommere. Hun kniber Øjnene meget tæt sammen og plaprer Ordene ud paa saadan en egen skyndsom og hoppende Melodi. Snart brummer hun lavmælt og snart med hævet Stemme. Saa udtaler hun Verset med en indtærpene, haard og tydelig Betonning, som hun rigtig vilde dunke det ind i sin genstridige og uimodtagelige Hjerneboks. Da dette endelig lader til at lykkes for hende, bliver hendes Stemme mildere og mere skødesløs, og til sidst, da hun er rigtig sikker paa sig selv, begynder hun ligefrem at lege med Verset.

Medens hun endnu holder sine Øjne lukkede, rejser hun sig fra Stolen. Hun slaar ud med Hænderne og Salmebogen og skriger op i en høj-røstet, raillerende Tone, som hun stod foran en stakkels Synder og sagde ham en hel Mængde drøje Sandheder lige ind i Ansigtet:

»At Du vil i Dine Lyster
fare fort, som Du er van,
og Dig dog ved Jesum trøster,
gaar i Evighed ej an!«

Den sidste Sætning tordner hun ud med et halvt spottende og halvt haanligt Tonefald, som hun vilde sige: »Næhæ! min goe Mand! De er

sgu rent piskende vild paa Karetten; det kan aldrig i Evighed gaa an!

Saa bliver Stemmen inderlig og indtrængende, og nu gaar hun løs paa den usynlige Synder med milde, fagre Ord, idet hun gør sit bedste for at lægge et forklarende, udviklende og overtalende Udtryk i Tonen:

»O ! betænk det! . . . et af to!
enten ud i Bøn og Tro
Syn-dens Vej at fly og ha-de
eller lide Sjæleska-de.«

Stemmen smelter helt hen i en affekteret Klang af stille Vemod. Hun fremsiger alle Versene med vekslende Foredrag, og da hun kommer til det femte, bliver hendes fægtende Armbevægelser smaa og lydløse, og hendes Tonefald lyder indadvendt, selvanklagende og rørt:

»Hvordan gaar man dog og drømmer
i en saadan vigtig Sag
og i Sikkerhed forsømmer
Naadens dyrebare Dag?
Det er Tid at sanse vel
og at sørge for sin Sjæl!
det er Tid at forekomme
Herrens stærke Vredesdomme!«

Der er en aldeles ustyrlig, ellevild Glæde over hende. Hun føler sig som Sejrherr, som Ver-

senes Betvinger, og hun er fyldt af Jubel ved sin egen Dygtighed. Dertil opildnes hun af sin skrigende og stortalende Stemme. En Storm af Gemyt farer hende indvendig fra ud i de yderste Legemsspidser, og medens hendes Øjne fremdeles er lukkede, gestikulerer hun med Arme, Ansigtstræk og hele sin kantede og kun halvt udviklede Pigefigur. Der er udbredt en ubeskrivelig, smitsom Komik over hele hendes Skikkelse. Hun deklamerer med en Livagtighed og med Evner, som Humøret og Inspirationen for et Øjeblik har løsladt. Hun spiller Komedie med en slaaende Sandhed og indre Fryd, og hun bevæger sig med en Søvnægterskes Sikkerhed.

Dette forbifarende Glimt af øjeblikkelig Vækelse hos denne træge, hverdagsbundne Natur har noget ualmindeligt og stærkt betagende ved sig, som river Kristian med.

Han har først siddet og betragtet hende med Øjne, der var vidt opspilede af Forbavselse; men efterhaanden er han saa bleven fyldt af Humør over det komiske ved Sagen. Latteren sidder og hikker ham i Halsen; hans Ansigt er ganske rødt og fordrejet af at holde den tilbage, og hans Krop vrider sig som i Krampe, indtil det hele endelig styrter ud af ham med en voldsom og ustandselig Skvalder, der ingen Ende faar.

Nu slaar Kamilla Øjnene op. Hun befinder sig, som hun lige var våagnet af en Drøm; men hun synes slet ikke, hun har givet Anledning til en saa overordentlig Latter. Da hun imidlertid dog føler, at dette maa være Tilfældet, finder hun hurtig et passende Smil og raaber i en halvt tilfreds, halvt forbavset Tone:

»Du, Kristjan! hva griner Du af? . . . hva? . . . hva Fanen griner Du af? . . . er det af mig, hva?«

Hun gentager sit Spørgsmaal flere Gange; men Latteren vælter ud af Kristian uden Ophør. Hans Ansigt dirrer; hele hans svage Legeme vælter og vrider sig i Stolen, og af og til løfter han paa Benene som en besat.

»Thu . . . thu . . . aa!« er det eneste, han kan stamme.

Han ser aldeles uforlignelig morsom ud. Kamilla bliver smittet af ham, og hun ler ogsaa, men ikke nær saa længe som han.

»Je skal nemlig høres idag,« siger hun. Der er ti af os, der bliver hørt hver Gang, og idag kommer je op; det er derfor je maa kunne mine Ting saa godt. . . .«

»Puh . . . thu!« sprutter det ud af Kristian.

»Det er saadan en sød ung Præst,« siger Kamilla og bliver ved med at tale for at berolige sin Broder og for dog at høre et menneskeligt

Ord. Men til sidst bliver hun ked af ham og raaber:

»Nej, nu skal Du sgu holde Din Kæft, Krisjan! . . . Je skal læse min Katekismus; er Du med paa den! . . . Hold Kæft, siger je!«

Saa bliver Kristian lidt efter lidt ogsaa roligere. Han er ganske mat og forpustet. Med smaa Mellemrum faar han endnu et lille Anfald, og længe efter at Kamilla er begyndt at læse, sidder Latteren alligevel og hikker i Halsen paa ham.

Men nu er hun bleven mere forsigtig, og hun afhasper sine Skriftsteder med en anstrængt, kedelig Mine, som ikke giver Anledning til noget som helst.

Kristian følger hende med Øjnene paa sin sædvanlige, ømme Maade. Han gør sig slet ingen Tanker om hende, og ikke en eneste Tanke rører sig i ham med fuld Bevidsthed. Men alle hans Sanser mærker hende og drikker af hende et lunt, mageligt og trygt Velbehag, der lever i ham. Han aander Liv i hendes Nærhed. Han hører hendes Stemme og fyldes af den; men de snøvlende, søvnige Ord gaar ind af det ene Øre og ud af det andet uden at fæstne sig — som en Strøm, der glider sagte, eller som en Melodi, der nynnes.

Da Kamilla saa er færdig med sin Lektie, er det ogsaa bleven Tid til at gaa til Præsten, og

medens hun klæder sig en Smule ordentlig paa, giver hun sig til at snakke.

»Ved Du, hvad Præsten siger?« spørger hun. Kristian ved det ikke.

»Jo, han siger, at naar vi er alene, saa skal vi tale med Vorherre. . . . Naar vi ligger i vores Seng om Aftningen, saa skal vi lukke vos ind i vores Lønkammer . . . saadan inde i vos, forstaar Du! . . . og saa skal vi lukke Døren ilaas efter vos og tale.«

Kamilla knappede sit Livstykke.

»Du, je sidder ved Siden af en køn Pige paa min Alder; hun hedder Josefine. . . . Ved Du, hvad hun siger? . . . Jo, hun siger, at det er noget rigtig Sludder, at Præsten siger. . . . Hendes Faer og hendes Bror tror ikke et levende Ord om Vorherre, og det gjør hun heller ikke. Hendes Faer siger, at man er nødt til at gaa til Præsten, ellers bliver man tvungen til det. Han synes, det er et stift Stykke, at man osse skal tvinges til saadan noget. . . . Je turde nu ikke sige den Slags Ting.«

Kamilla har bukket sig ned for at binde sit Strømpebaand, og Ordene komme fra nedden af og op med en lidt dæmpet Lyd.

»Hun har det morderlig godt, hende Josefine,« siger hun. »Hendes Faer er Tømrerformand, og hendes Broer er Tømrersvend, og saa holder hun

Huset rent for dem og laver Mad, for Konen er død for et Par Aar siden. . . . Je var oppe hos hende en Dag, da vi gik fra Præsten, og saa lavede hun Kaffe og købte Vinerbrøer til vos hos Bageren; det var sgu dejligt, kan Du tro! . . . Di har saadan en lille toværelses Lejlighed, og der er pænt hos dem; der er en Sofa, og der er et stort rundt Bord og et Skab . . . og der er et Spillebord til . . . der er tre Borde ved Gud i Himlen! . . . di har det sgu meget flottere end nede hos Madam Ejnersen, den gamle Brilleugle!«

Kamilla bliver ved med at fortælle. Først kommer det hist og her i smaa Sætninger med Bemærkninger af hende selv, ligesom hun bare fortæller for at sætte ham lidt ind i Forholdene, og for at han skal vide en lille Smule Besked. Men lidt efter lidt forsvinder dette smaaplaprende. Pigebarnet begynder at sladre løs — op ad Stolper og ned ad Vægge med en Strøm af Ord, som naar hendes Moder og Madam Ejnersen staar og jadrer paa Trappegangen eller sidder nedenunder ved en Taar Aftenkaffe.

»Du! . . . ved Du hvad?« udbryder hun.
»Josefine gaar og lærer Bogholderi og lærer at regne, og naar hun bliver ældre, skal hun være Kassererske i en Forretning, eller osse skal hun paa et Kontor. . . . Den er ikke daarlig . . . hva?«

Hun er fix og færdig til at gaa; men hun bliver staaende foran Kristian og sladrer med sine Bøger i Haanden.

»Det er en rigtig Pige, hende!« vedbliver hun. »Sikken en Mængde pæne Kjoler hun har; je saa dem forleden Dag, da je var der oppe. . . . Du maa ikke tro, at hun vil giftes med én eller anden Haandværkssvend eller saadan en Stodder; hun vil skutte blie en gammel Kælling og staa over Vaskeballen hele sin Levetid igennem; hun siger, at saa vil hun meget heller lade være med at gifte sig. . . . Hun vil leve, vil hun! Verden er da lissaa godt for den ene som for den anden, siger hun, og det er bare de dumme, der gaar og sjover i det som none Svin! . . . det er bare dem, der ingen Forstand har paa det!«

Kristian er bleven ganske forlegen ved sin Søsters usædvanlige Meddelsomhed. Han kan ikke lide hende, naar hun er sladderagtig; hendes Ordflom berører ham ubehageligt, og ved hendes sidste Ord om den anden Pige udbryder han i en uvillig Tone:

»Aa, saadan noget Sludder skulde Du ikke høre efter!«

Men nu bliver Kamilla vred som alle Folk, hvis Sladder optages ilde. Disse Ord, som hun lige har staaet og plapret af efter en anden, og som hun ikke selv har haft nogen Mening om,

finder hun i Øjeblikket virkelig meningsløse og vaasede; dette gør hende dobbelt fornærmet, og hun sender sin Broder et arrigt Blik.

»Æ bæ!« vrænger hun efter hans spæde Stemme. »Du er vist lige glad, hvordan en anden En ser ud; det tror je gerne! Hvis Du ikke havde været saadan et Stykke Nips, som Du er, hvis Du kunde ha tjent nogle Penge og hjulpet vos andre, saa kunde je osse ha lært at regne og føre Bøger, og saa kunde je ha kommet i en Forretning og faaet nogle ordentlige Klæer paa Kroppen lissom andre Mennesker! . . . Tror Du maaske, je er skabt til at gaa og ligne et Svin hele min Levetid igennem? . . . Tror Du, der er noget grinagtigt i at blive saadan en gammel Kælling som Mutter her . . . og gaa og vaske Trapper for Folk? . . . hva? . . . Næ, bare Du kan faa Rødvin og Kymad og blive rigtig proppet i alle Ender og Kanter, saa kan det naturligvis være Dig ligemeget, om vi andre faar det, vi kan spise, eller ej!«

Hun lægger rigtig Eftertryk paa de sidste Ord. Saa skynder hun sig hen mod Døren, og da Kristian begynder at stamme noget, afbryder hun ham hurtig!

»Javel! . . . javel! . . . ja Tak skal Du ha! . . . Næ Du, kom ikke med den Sludder til mig!

. . . uf! . . . se, hvor dum du ser ud, Din Ædedolk!»

Saa smækker hun Døren i med et Brag og løber ned ad Trapperne.

Kristian sidder en Stund og stirrer maabende og ganske sanseløs frem for sig; men saa overvældes han atter af Søsterens vrede Ord. De er endnu der inde i Stuen hos ham, og de trænger sig ind paa ham og skriger i hans Øren med Stemmer, der klinger af hendes, Stemmer, der er haarde og uafviselige, fordi de bæver af en Vrede, som er retfærdig og sanddru og har alle sine Beviser og Anklager paa rede Haand uden en Skygge af Tvivl over dem.

Saadan forekommer det i det mindste ham, og ved nu pludselig at finde sig alene med denne Overbevisning henfalder han i en voldsom Sindsbevægelse. Hans Kærlighed til Søsteren forhindrer ham i at se klart og uhildet paa Tingene, og han stiller sig selv i et forvansket og ufordelagtigt Lys. Saa kommer hans rige, sygeligt svulmende Fantasi og puster en Stormvind op af intet, og hele Sygdommen i ham slaar ud i hans Blod og gyder sig over hans Tanker som en hidsende Feber.

Det er drøje Timer, der rinder for ham i Ensomhed med knyttede Hænder og sammenknebne Læber. Alt er voldsomt og yderligtgaaende

hos ham, den svage, ubefæstede Kristian. Fra jagende og vildelig hamrende Ophidselse bliver der dirrende Mathed, krybende, overdreven Anger, Selvopgivelse og Taarer. Det er en underlig opskruet Sorg paa spændte Nerver, en Tilstand, der er bristefærdig.

* * *

Saa er det bleven Aften oppe paa Kvisten, og den lille simple Fodlampe er bleven tændt og stillet hen i Krogen paa det lukkede Vaskebord.

Det er allerede længe siden, Madam Rasmussen er kommen hjem igen. Hun har nu trukket sin gammeldags, klodsede Symaskine tæt hen til Vaskebordet, hvor hun sidder bøjet og arbejdende over en hel Del halvrent Linnedtøj. Én paa hver Side af hende sidder Børnene, og Lyset fra Lampen hviler dæmpet og gulligt over den lille Gruppe.

Kristian er endnu under Tryk af Dagens Sindsbevægelser. Der er ingen klar og bevidst Smerte i ham; men heller ingen Tanke dukker lettende og befriende frem, og han favnes af en dump og tyngende Knugen.

Kamilla husker slet ingen Ting mere; men nynner sorgløs over sin Stoppestrømpe. Og hvad

Moderen angaar, er hun kun opfyldt af Glæde over alle disse aflagte Chemiser og Mamelukker, som hun idag har faaet foræret hos Grossereren, hvor hun besørger den grove Husgerning.

»Mamelukkerne er sgu liegodt di bedste,« siger hun. »Di er stærke og inte saa tynde i Tøjet . . . se her!« Og hun strækker lidt i dem for at vise, hvor meget de kan taale. »Men der mangler none Bændler; di gaar jo saa let af, naar man inte er forsigtig. . . . Du kan sy Bændler paa imaaren, Kamilla, naar vi faar køft none. Du skal jo alligeveller ha Mamelukkerne, for der er jo inte nogen Mening i, at en gammel Kælling som je render med den Slags Tøsekomerser.«

Hun smider et Par Mamelukker over i Skødet paa Kamilla og haler en Chemise frem af Bunken. Men Kamilla synes, hun skal gøre nogle Indvendinger og udbryder:

»Ja, Du, Mutter, hva skal je egentlig med dem? . . . Husk paa, naar je nu er bleven konfirmeret, skal je jo gaa med lang Kjole. . . .«

»Naa! . . . og hvad saa? . . . Ja, Du vil da'nte ha, at Krisjan skal gaa med Mamelukker, hva?«

Kamilla udstøder en høj, fjantet Latter.

»Aa, gu vil je ej!« siger hun. »Næ, men naar je gaar med lang Kjole, kan Du jo lissaa

godt bruge dem, som je kan; . . . je vil naturligvis hellere ha nogen Chemiser.«

»Naa, saa det vil Du! . . . jamen dem er der nu'nte saa mange af, skal je sige Dig. Og Mamelukkerne skal jo bruges, ikke sandt? . . . Nej, vær Du glad ved dem, min Pige! Tænk Dig, den unge Frøken har lige lagt dem af, og hun er dog et langt Stykke Pigebarn paa atten Aar . . . Du er vel inte atten endnu, hva? . . . Naah! . . . og je er overbevist om, at hun gaar med Mamelukker den Dag idag.«

Hun begynder atter at dokumentere Mamelukkernes Bonitet, og efter at have gjort dette ved en rigelig Mængde Forklaringer og rosende Ord, tager hun fat paa at gaa den fremtrukne Chemise efter i Sømmene.

»Næ-æ,« vedbliver hun at snakke. »Der er nu inte saa mange af denne hersens Slags; det er kedeligt nok, er 'et sgu, for vi kunde netop rigtig godt ha brugt none flere Chemiser eller meget heller none Skjorter af Herrens . . . Ja, je spurgte natyrlig osse om det, men der var ingen . . . Næ, Grossereren er umanerlig pillen med sine Ting og saadan rigtig, hvad man kalder pertentlig, forstaar I! . . . Ikke et Fnug af Støv er der paa hanses Tøj, og ikke en Plet paa hanses Skjortebryst! . . . Det var noget rigtig Tøj at faa Fingre i, det han gaar med; men han slider ikke noget paa det;

den Slags Mennesker kan ha deres Tøj i Aarevis«

Madam Rasmussen roder atter op i Bunken.

»Her er én! . . . denne hersens Chemise er nu god!« siger hun efter at have gennemgaaet den rigtig. »Ja, vi maa se at finde saadan et Par Stykker, vi kan lave om til Krisjan, for det er jo daarligt nok, at den Stakkel har Linned paa Kroppen . . . Det værste er, at den er saa meget nedringet; den maa være Fruens; den er større end de andre, og hun er osse temmelig svær og brystfør . . . Naa ja, vi klipper natyrligvis Blonderne af; dem kan vi altid bruge, og saa maa vi se at faa sat none Læg i og none Ærmer . . . Du skal bare inte klage Dig, Kamilla; vi skal nok faa Brug for dine Mamelukker«

Kristian sidder og hører efter, og hver Gang, der bliver talt om ham, kryber han sammen, ligesom han derved kundø unddrage sig deres Opmærksomhed. Han ønsker aller helst, at de slet ikke vilde bryde sig om ham. Det er ham en Pine at være Vidne til alt det, der bliver tænkt paa ham og skal gøres for ham, og da han nu hører, at hans Moder ovenikjøbet vil sy Chemiserne om til Fordel for ham istedetfor at give Kamilla dem, som de er, finder han det ligefrem vanvittigt. Han kan i sin sygelige og nedbrudte Sindsstemning ikke modtage alle disse Velgerninger. Der

paatrykker sig ham en knugende Følelse, som om det var et Ran og et Tyveri fra Kamilla, om han gjorde det. Han gør sig ikke Rede derfor, men det rejser sig til Modstand inden i ham; der skyder en irriteret, febevild Vrede op af hans Mathed, og han stammer hidsigt:

»Hvad skal je med dem? . . . Giv Kamilla dem! . . . je vil ikke ha noget!«

Madam Rasmussen farer sammen ved Lyden af hans Stemme og ser forskrækket og overrasket paa ham.

»Men Gud, Dreng! hvad er det, Du siger? . . . hvad siger Du?« udbryder hun med en stigende Bekymring og Forskrækkelse i Tonefaldet. »Hvad er det, Du finder paa? . . . Vil Du inte ha Klæer paa Kroppen, kasker? . . . Bryd Du Dig inte om Kamilla, som er sund og rask, hun har Tøj nok; . . . hun fryser saamænd inte.«

Hun ser ængstelig paa ham og véd slet ikke, hvad hun skal tænke, førend hun hører Kamilla ved Siden af sig sige i en rolig Tone:

»Det er ikke andet end noget Skaberi; lad bare være at lægge Mærke til det; han var osse tosset i Formiddags.«

Men nu farer Madam Rasmussen op.

»Vil Du holde Din Mund, Din dumme Tøs! . . . Du har naturligvis været ondskabsfuld mod ham, mens je var borte; Du maa skamme Dig

noget! . . . Men kan Du da inte se, at Drengen er syg? . . . se, hvor det brænder i hans Blik! . . . se, hvor han stirrer paa mig! . . . Du er syg, min Dreng; Du er syg . . .«

Hun har i Øjeblikket glemt alt andet. Hun læner sig over mod ham og lægger sin Haand paa hans Kind. Hun kalder ham altid Drengen, han er hendes Dreng. Hun har mest til overs for ham, den ulykkelige, syge og skrøbelige, hendes stakkels Barn. Og hendes Stemme bæver af en Inderlighed og en raadløs Bekymring, som kun den fattige Kvindes Moderkærlighed har i sin Magt.

»Du er syg, min Dreng; . . . Du har ikke spist noget af al den dejlige Mad, je har køft til Dig . . . Kom, vil Du inte spise? . . . prøv paa at spise . . .«

Hun rækker efter en lille Tallerken Smørrebrød, som staar paa Dynen i hans Seng, for at give ham den. Hun har husket paa, at han skal leve saa godt og kraftigt, og saa har hun købt noget skaaret Mad til ham nede hos Spækhøkeren, hvor hun har bedt om at faa det rigtig ekstra.

»Se, min Dreng! . . . prøv paa at spise lidt,« siger hun med al sin Overtalelsesevne og byder Tallerkenen ud imod ham. »Se engang! . . . sikken et tykt Lag Smør! . . . og det er ganske tyndt Brød, for det maa Du jo inte faa ret meget

af . . . Naa, lille Krisjan, lad mig nu se, du er rar, ellers har je jo køft al den gode, dyre Mad til ingenting . . . Je kunde jo nok tænke, at Du maatte være syg. Du har været saa underlig hele Ettermiddagen, og Du saa osse saa daarlig ud strax, da je kom hjem . . . Men det var jo det, Doktoren sagde: Det er inte noget, man dør af, sagde han; men god Mad skal der til . . . rigtig god Mad, sagde han . . . Lad mig nu se, Du kan spise . . .«

Madam Rasmussen bliver ved med at snakke. Angsten gør hende veltalende, og den ene Sætning flyder hende over Læberne efter den anden. Men det hjælper alt sammen lige meget. Kristian holder paa sit, og medens han ser paa hende med et Blik, der brænder i en stikkende Feberglans, siger han hurtig og sky:

»Nej! . . . ikke mig! . . . je vil ikke ha noget! . . . je vil ikke ha noget!«

Saa vender han Øjnene imod sin Søster, og hele Oprøret er pludselig vakt i ham igen med fornyet Kraft. Han har slet ikke Tanke for sin Moder, og hun sidder over for ham som én, der ikke kommer ham ved. Alt, hvad hun siger til ham, falder fra hinanden uden Harmoni og uden Forstaaelse fra hans Side. Han hører hendes Stemme som en Lyd, der uafsladelig snurrer i hans Øren; men han modtager ikke noget af

hendes Hjærte i sig ved denne Lyd; han hører ikke hendes Angst og Bekymring og ikke hendes bævende Moderkærlighed; det er kun en idelig Snurren, der plager ham, trætter ham og ophidser ham.

Alt hvad der er af Liv i ham drages mod Kamilla. Hele hans ophidsede, forvildede og sønderbrudte Indre strækker sig fortvivlet og kærlighedspint imod hende. Han gennemtrænges af en ubeskrivelig, bittersød Vellyst ved at give sig hen i Lidelse for hendes Skyld uden at røre en Finger eller en Tanke til Modstand. Der skælver en angstfuld Trang i ham til at kaste sig for hendes Fødder, til at omklamre hendes Knæ med sine feberrystende, -fugtige Hænder, til at vende sit taareblændede Blik bønfyldende og bedende op imod hende og til at raabe: »Haan mig! . . . foragt mig! . . . Du maa gøre ved mig, lille Kamilla, hvad Du finder for godt!«

Han har kun Sanser for hende. Han suger sig ind imod hende med en afmægtig, febevild Henrykkelse og længes efter at knuses for hende.

Og hun sidder ubekymret, vredeløs og rolig.

Den kolde Ro i hendes Ansigt, som slet ikke ser ud til at fordre Lidelser, slaar hans Martyrtrang tilbage; men hans Kærlighed klamrer sig fast ved hendes Kulde og alt, hvad der er af hende; den gyder Ild i sine Saar af hendes Ligegyldighed,

og den drikker Bekymring i sig af hendes Sorgløshed.

Madam Rasmussen ser Feberen med sine Øjne. Hun mærker dens hurtige Puls slaa forbi sig tæt ved, og hendes Angst kommer selv i Febertempo, og mylrende Stemmer raaber den ud i hende. Men dem tør hun ikke lytte til, og hun giver sig til at snakke.

»Ser Du, Krisjan, man blir saa tidt saadan daarlig af ingen Verdens Ting,« siger hun, medens hun selv i det samme føler, at det er kun tomme Ord. »Bare af en Smule Forkølelse, forstaar Du . . . blot man sitter lidt i Kulde eller Træk foran et aabent Vindu, saa har man det paa Halsen! . . . Ja, det er s'gu noget Satans Skab er 'et s'gu! . . . gu'véd, hvad det skal til i Grunden? . . . gu'véd, hvad al den Daarligdom skal i Verden etter? . . . Naa, herregud ja, man véd jo ingenting! . . . man ved slet ingenting, gu gør man ikke nej! . . . Næ, men det er jo osse lige fedt; for hva er Forkølelse? . . . hva? . . . det er bare noget, man sover bort, forstaar Du; . . . naar man har sovet en Nat, saa er den Potte ude! . . . Ork Gud! hvor mange Gange har je ikke været forkølet og daarlig? . . . jo mange Gange! og det, saa jeg hverken kunde høre eller se, for Sygdommen har ligefrem sattet og bævret mig i Kroppen . . . Og saa! . . . ja saa har je arbeidet det væk, og sovet det væk,

og saa har je igen været lissaa rask som en Fisk!
. . . Man skal bare inte tænke paa den Slags Ting!
. . . bare lade, som man er rask, forstaar Du . . .
Man maa skutte klynke, det kan aldrig gaa.«

Hun føler sig lettet ved at snakke saadan, og desuden er hun nu kommen i Aande; hendes Tale bliver ustanselig, og hun gaar fra det ene over i det andet uden at finde nogen Ende.

»Næ, Krisjan, je skal ordentlig sy og lave istand paa 'et, for Du skal ha varme Klæer paa Kroppen, skal Du s'gu . . . Der hjælper ingen Sludder! det har je vel nok bedst Forstand paa, hva? . . . Nu har je raadet for Dig og plejet Dig, siden Du var en lille Hvalp, der knapt kunde synke det, man puttede i Munden paa Dig, saa je maa vel bedst vide Besked?«

Hun kommer nu ind paa at fortælle om noget af alt det, hun har gaaet igennem med sine Børn og med Fattigdommen, som idelig har trykket hende. Sommetider, medens hun sprætter op og skærer til, falder der et lille Suk, og Minderne om alle de svundne Dages Bekymringer og Bryderier hviler tungt over hende og gør hende en Smule bitter.

Hun taler om alle disse fine Folk, hos hvem hun har maattet slæbe alle sine Dage hen i Arbejde, og hun vender sin Bitterhed imod dem.

»Nu disse Særker her, se, hvor gule de er af

Sved,« siger hun. »Hva mon den Slags Folk sveder af? er der none, der kan forstaa det, hva? . . . Ja, je kan nu heller inte forstaa 'et; for di bestiller inte noget, saa det er værdt at tale om . . . Og sikken en Lugt, der er ved det Tøj; det er nu inte nogen rar Lugt, er 'et ikke; . . . men det kommer af . . . je skal sige Jer, det kommer af, at di inte er rigtig propre, Fruen og Frøkenen! . . . Herren er nu saa gevaldig pillen paa 'et! men Fruen gaar i Slaabrok saa godt som hele Dagen, og naar det er en lille Smule koldt, saa tror je inte engang, hun vasker sig om Morningen; . . . næ, det gør hun inte, for naar hun engang imellem kommer ud i Kykkenet for at rode lidt ved Frokosten eller Middagsmaden, saa kan man se, at hendes hvide Fingre er ganske grum-sede . . .«

Madam Rasmussen taler sig varm, og af og til stikker Ondskaben sit hvislende Slangehoved ud af hendes Tale.

»Hun er lissaa doven, som hun er tyk, og lissaa beskidt, som hinner's Mand er ren,« siger hun senere om sin Frue. »Og sikke sliksød hun er, naar de har fremmede! hun taler saa venlig og yndig og dannet, saa der er ingen Ende paa 'et, og saa sitter hun og siger »kære Henrik« til sin Mand . . . »Ja, min Mand og je, vi er nu immer saa enige«, siger hun . . . Jo, det skal je s'gu

love for! . . . Og saa er hun nærig, er hun! bare hun kan proppe alting i sig selv og i sit lange Pigebarn, saa er hun tilfreds! . . . Hva tror i maaske, je har faaet disse Chemiser for? . . . Hun kom saa venlig og sagde: »Je har saamænd tænkt paa Dem, Madam Rasmussen . . . dette Linned, det er noget, Madam Rasmussen kan bruge, og det skal hun virkelig osse ha, tænkte je!« . . . Jo-o, det vil je nok tro! . . . næ, je véd nok, hva hun har tænkt! for di skal til at sy nyt Undertøj i næste Uge, og saa er det natyrligvis Meningen, at je skal sitte og hjælpe Syjomfruen til langt ud paa Ettermiddagen uden at faa en rød Øre for 'et . . . se, det har hun tænkt!«

Hun fortæller endnu en hel Del, og lidt efter lidt bliver Kamilla interesseret i hendes Sladder. Hun er endnu mere skrap og skarp i sin Bedømmelse end Moderen, og snart er de begge to lige enige i at rakke ned paa dennes Herskab.

Dertil begynder saa Madam Rasmussen at sy. Den gammeldags, store og klodsede Symaskine arbejder med et Spektakel, som gik den med samfulde tyve Hestes Kraft. Pedalen støder med en regelmæssig, hul Dunken som Stempelslagene paa en Dampmaskine, og den ensformige, snurrende og hakkende Summen fylder Luften i Værelset til den fjerneste Krog.

Der er næsten ikke til at høre Ørenlyd.

Midt i al Støjen sidder Madam Rasmussen bøjet over Linnedet, som langsomt glider frem paa Symaskinens brede Marmorplade. Hun træder Pedalen med begge Fødder, og hendes Legeme vugges i en uafbrudt og rolig Takt med denne Træden. Hendes Tale bliver højere og højere. Man kan se, hvorledes Munden bevæger sig stærkt og aabner sig højt, og man kan høre, hvorledes Ordene stødes ud som skarpe Lyde, der svinder hen og taber sig i Støjen.

Af og til sagtner hun saa pludselig Maskinens Fart, og hendes Tale sagtnes i samme Grad. Pedalstødene kommer langsommere og langsommere. Synaalens hurtigt klaprende Hakken bliver ogsaa langsommere. og den hele Støj svinder rolig hen, saa der tilsidst er ganske tyst i Værelset. I samme Nu kan man høre, at der plasker Regn mod Ruden og mod det skraa Tag. Det er baade begyndt at regne og blæse. Vindstødene kommer hæftigt og hvinende, og med hvert Stød følger et sandt Skral af Regn. Saa trækker Vinden sig hylende og klynkende tilbage, og imedens trommer Regnen med en jævn, gemytlig Plasken over det hele. Men saa bliver det galt igen. Der kommer to Stød, det ene værre end det andet, og det klirrer mod Ruden og tordner mod Taget.

»Det er dog Fanen til Vejr,« siger Madam Rasmussen. »Det er godt, man sitter inden Døre.«

»Ja . . . næ! . . . der er Hagl imellem Regnen,« siger Kamilla og lytter. »Vil Du høre . . .«

»Det er der s'gu osse! . . . Gud forbarme sig!«

Men medens Madam Rasmussen sidder og syer, saa det dundrer efter, er Klokken bleven mange. Ligesom hun saa er allerbedst inde i det, lyder der en dump Støden i Gulvet under hendes Fødder, og eftersom hun bliver ved med at arbejde, bliver denne Støden stærkere og stærkere.

Pludselig holder hun inde. Der bliver ganske tyst i Værelset, og man hører Bumsene fra nedent dobbelt tydelig.

»Saa! nu kan det gale Skaberak inte dy sig længer der nere!« udbryder hun.

»Tror Du, det er Kællingen?« spørger Kamilla.

»Gu er det hinner! . . . kan Du høre, hvor hun dunker? det er med et Kasteskaft.«

Dunkene gentager sig lige stærkt og lige hurtigt.

»Hun staar jo og støder Loftet istykker,« siger Kamilla.

»Ja, je skal s'gu lære hinner, den Satan!« udbryder Madam Rasmussen og tramper haardt i Gulvet.

Kamilla følger hendes Exempel med en vis Fryd, og under deres forenede Trampen ophører Dunkene nedent fra. Saa holder de ogsaa inde med at trampe; der bliver atter et Øjeblik ganske

stille, og saa kommer Blæsten ruskende, skrattende og hvinende.

Man lytter forventningsfuldt en kort Minut, og inden denne endnu er udløbet, høres en skingrende Stemme bane sig Vej op til Loftet gennem Trappegangen udenfor.

»Der har vi hinner s'gu; hun staar og skælder ud der nere paa Trappegangen,« siger Madam Rasmussen.

Hun rejser sig hurtig og gaar ud paa Loftet, og Kamilla følger hende, medens Døren ind til Værelset bliver staaende aaben.

»Hva er der i Vejen? . . . faar Di ondt? . . . kan Di inte dy Dem?« hører Kristian sin Moders Stemme raabe arrigt ude paa Loftet, hvor der er ganske mørkt, naar man undtager den lange, gullige Lystunge, der stikker sig ud gennem Døren.

Saa kommer Madam Ejnersens Stemme:

»Bilder Di Dem noget ind? . . . er det en Maner? . . . saadan en raadden, gammel Buldre-kasse! saadan en Helvedesmaskine! . . . Tror Di inte, vi trænger til Fred og Ro paa denne Tid af Aftningen? . . . Je tror, hun er gal!«

De bliver hidsigere og hidsigere. Et simpelt, smudsigt Skænderi vælter sig fra oven af og ned og fra ned af og op, og for hvert ene Ord, der kastes ud, kommer der tyve tilbage.

Kristian kan høre, hvorledes Stemmerne bliver

mere skrigende og mere ondskabsfulde for hvert Øjeblik, der gaar. De fjendtlige Partier forlader ikke deres Pladser, men staar stadig paa samme Sted: det ene ovenfor, det andet nedenfor Trappen. Sommetider afleverer Kamilla ogsaa et Par næsvise Ord, og ikke saa sjælden høres den tykke Ejnersens dybe og slæbende rolige Mandfolkestemme.

»Naa, saa Di vil chikunere! . . . naa, saa det er Meningen!« skingrer Madam Ejnersen forbitret. »Pyh! . . . Gud fri og bevare mig vel! . . . Jo, Di skulde sataneme tale med om at være flittig og sparsommelig! saadan én! . . . ja, je vil nu inte sige, hva je mener . . .; men saadan én, som inte engang gider smøre sin Mad selv, men skal ha den fix og færdig fra Spækhøkerens a! . . . Tror Di inte, je véd det? jo Di kan bande paa, den Slags Ting kommer hurtig for Dagen!«

Nu gaar det ordentlig løs, og af og til lyder der en af Arrigskab dirrende Latter.

»He! . . . ha! . . . vil man bare høre Tøsen!« skriger Madam Ejnersen op til Kamilla, som har sagt et Par skarpe Ord. »Sikken en Knæver, hun stiller op, den beskidte Sidse! . . . hun har da'nte noget at være stor af, skulde je mene! . . . Er der none, der véd, hvem hinneres Fa'er var? det er der vist ingen, der véd . . . hva? . . . aa,

hellegu, den Stakkel; hun har maaske aldrig hat nogen!»

Hun ler, saa det skralder op ad Trappen. Men saa begynder Madam Rasmussen:

»Di skulde s'gu nødig være for rask! . . . Hvorfor kom Deres Mand fra Fabriken, hva? . . . den tykke, hva? . . . der var vist noget Raaddenskab ved det? . . . var der ikke?»

Det er imidlertid ved at blive for hedt. Ejnersen blander sig ikke mere i Striden, og efter at de andre har sagt hinanden alt det, de kan finde paa af Ondskab, og efter at de i lang Tid har kæmpet om hvem, der skal have det sidste Ord, vender Kamilla og Madam Rasmussen tilbage til deres Værelse og smækker Døren til Loftet haardt i efter sig. Men de er eksalterede begge to, og endnu en god Stund vedbliver de mellem sig selv at skælde ud paa dem nedenunder.

»Jo, det manglede s'gu bare!» siger Madam Rasmussen smaapustende af Sindsbevægelse. »Nej, Krisjans Skjorter skal være færdige og det den Dag imorgen; det skal je baade love og holde!»

Og hun begynder at sy med fordoblet Ihærdighed, medens den gamle Maskine buldrer løs værre end en Ulykke.

Men lidt efter lidt har Kristian følt en tiltagende Svimmelhed bemægtige sig. Dette støjende Skænderi har bragt hans Ophidselse paa Højde-

punktet, og nu brister det for ham. Det summer i hans Øren med en underlig dump Susen. Feberen slaar ud i hans Legeme og dunker i hans Tindinger, Baghoved, Haandlede og alle Vegne. Han er aldeles forstyrret, og i et pludseligt Anfald af Vildelse rejser han sig og styrter sig skrigende over sin Moder.

Madam Rasmussen og Kamilla farer begge forskrækkede op og udstøder hver et Hvin, der falder sammen i én Lyd.

Moderen kaster hurtig, hvad hun har i Hænderne. Hun slynger sine Arme om Sønnen, der hviler over hende, men er ved at glide ned, fordi han ikke kan støtte paa sine svage Ben. Øjnene funkler brændende og febevilde i Hovedet paa ham; hans Fingre filtrer sig krampagtig skælvende ind i hendes Tøj; han er ligbleg i sit Ansigt; Læberne sitrer, og han trækker Vejret med en jagende Stønnen.

Saa taler han, og Ordene kommer afbrudt og vildt.

»Satan! . . . Satan osse, Jer! . . . dér! . . . dér! . . . dér—dér! . . . Mig! . . . det er mig! . . . hold op! hører Du!«

Madam Rasmussen griber om hans Haandlede og føler Pulsen, der slaar fortvivlet. Hun lægger sin Haand paa hans brændende hede Pande. Taa-

rerne rinder hende ud af Øjnene, og hun tysser paa ham og klapper ham og kysser ham.

»Min Dreng! . . . min egen Dreng,« siger hun med en rystende, graadkvalt Stemme. »Min stakkels, stakkels Dreng! . . . min egen ulykkelige Dreng . . .«

Men Kristian vedbliver:

»Ikke for mig, he! . . . ikke for mig, he! . . . je dør jo alligevel! . . . je dør! . . . hører Du! . . . je skal dø! . . . det ve'gud i Himlen . . . det ve'gud i Himlen . . .«

Hans Stemme synker et Øjeblik hen og dvæler med en bedrøvet, inderlig Klang ved hvert af Ordene. Men saa farer han atter op, og de støder sig frem enkeltvis, haarde og skærende bitre:

»Mig! . . . mig! . . . saadan en Vanskabning! . . . saadan en Ædedolk!«

Kamilla er kommen til, og græder ligesom Moderen, men Kristians Øjne er tørre, og han er ikke ved sin Samling.

»Du dør osse! . . . se! . . . se, hvor maver!« siger han. »Se hvor gammel! . . . men Kamilla . . . Du skal hjælpe Kamilla; hun er saa ung! . . . hun skal lære at regne! . . . hun skal leve! . . . hvorfor skal hun ikke leve? . . . hva? . . . hva?«

Kamillas Stemme blander sig med Moderens. Hun er meget ulykkelig over Kristian, og da hun

hører ham nævne sit Navn, bøjer hun sig rørt over ham, lægger sin Haand paa hans Skulder og taler til ham, medens hun græder.

Men han ænsrer hende ikke.

Saa tager Madam Rasmussen ham bekymret paa sine Arme og bærer ham hen paa Sengen ved Vinduet, hvor hun klæder ham af, medens han vedbliver at fantasere.

»Gaa i Seng, Kamilla,« siger hun henvendt til Datteren. »Han skal ha Ro . . . her maa være ganske stille . . . ikke en Lyd . . . hører Du?«

Hun trækker Trøjen af ham og Benklæderne og Strømperne, og hun varmer hans kolde Fødder med sine Hænder. Saa breder hun forsigtig Dynen over ham, lægger hans stakkels, forstyrrede Hoved til Rette paa Hovedpuden og beholder hans brændende Haand i sin.

Kamilla ligger og smaaklynker ovre i den anden Seng. Hun lytter til Broderens Ord, der nu kommer ganske sagte og trætte, og hun lytter til Blæsten, som tuder, eller til Regnen, som plasker. Hun vender sig et Par Gange. Hun snøfter en lille Smule under Graaden — snøfter og snøfter ganske stilfærdig, intil hun lidt efter lidt sover ind med Taarer i Øjenkrogene.

Men Madam Rasmussen sidder stadig med Kristians Haand i sin. Hun snakker ham bare

efter Munden og siger ja til alt, hvad han kommer med. Til sidst holder han op med at tale. Han ligger hen med aaben Mund og lukkede Øjne, og han vender Hovedet om til den ene Side og tilbage til den anden Side igen. Madam Rasmussen hjælper ham ængstelig og forsigtig. Hun lytter til hans Aandedrag og ser bekymret paa ham.

Og hun bliver længe siddende. Hun tænker paa sin stakkels, ulykkelige Dreng, der altid har været saa svagelig og syg.

Verden er dog i Grunden underlig. Snart er den rundhaandet, og snart er den nærig. Sommetider øser den sine Herligheder ud med begge Hænder, og sommetider holder den paa dem som en gerrig Gnier.

Hun sukker hen i Vejret. Og Blæsten kommer hvinende mod Ruden og Taget. Den er altid styg; den bryder sig intet om, at der ligger en stakkels syg og ulykkelig Dreng, som skal sove. Hør, hvor den rusker løs! hør, hvor den tuder! — i Kakkelovnen — i alle Sprækkerne — hvor den kan komme til.

Blot det ikke trækker paa ham!

Hun bøjer sig ned og lytter.

Han sover. Hans Haand hviler slapt og viljeløst i hendes, og han trækker Vejret sagte og uroligt.

Hun stirrer paa ham med et Blik, der er saa

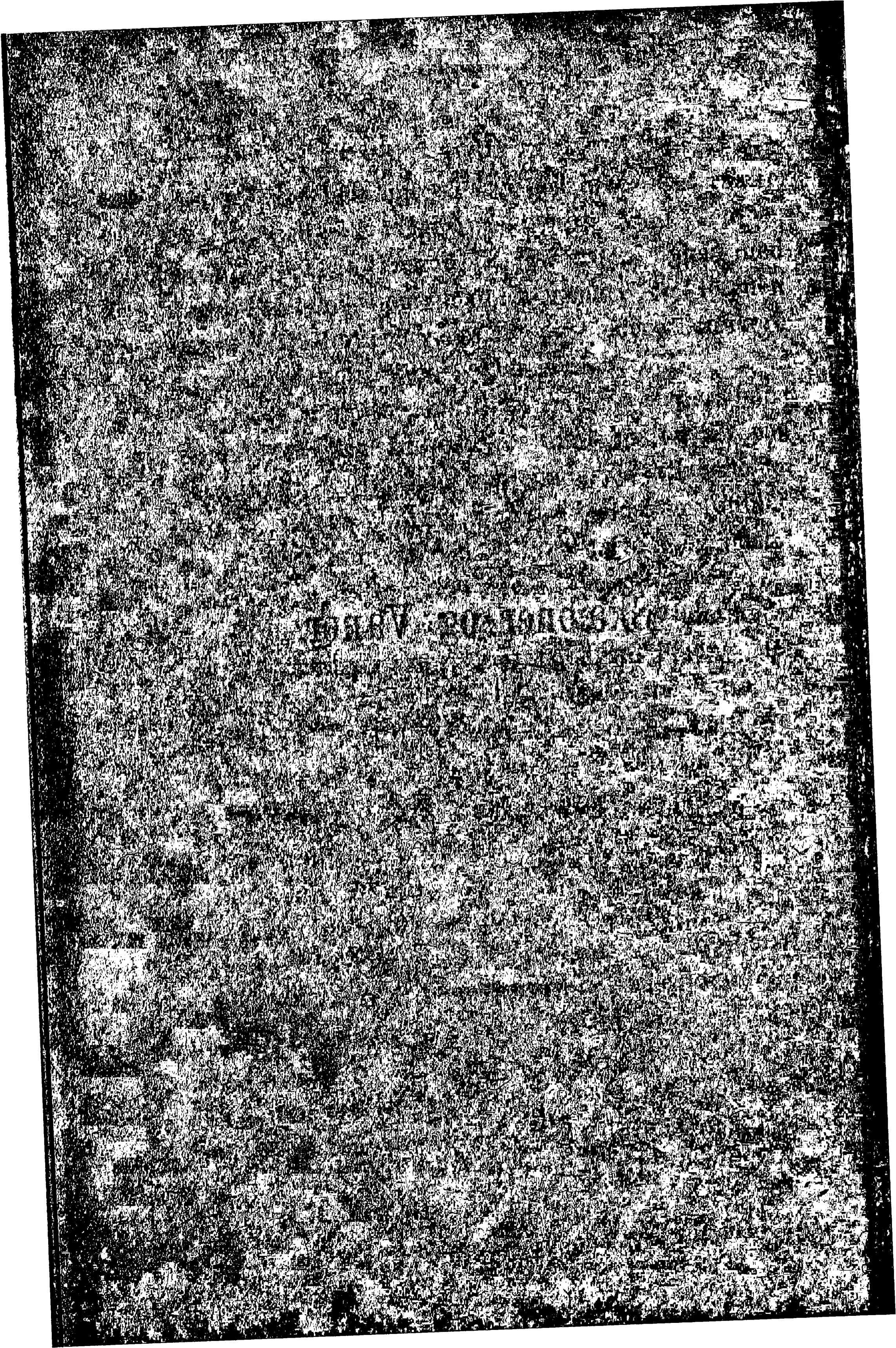
kærligt, saa inderligt og saa bedrøvet. Det matte Lys fra Lampen falder paa hendes Kind, som er vaad af fattige Taarer. Og Blæsten hyler med lange, klagende og ynkelige Toner, og Regnen trommer i Mørket: haardere og blødere, stærkere og svagere, som Vinden blæser til.

Endelig rejser hun sig. Hun lægger hans Haand forsigtig fra sig, og hun ser og ser paa dette kære Barn, som hun saa gerne vil beholde.

Saa lister hun sig bort saa lydløst som mulig, og efter at hun stille har klædt sig af og pustet Lampen ud, gaar hun i Seng.

Kamilla sover ved hendes Side, og hun breder sig i Sengen og tager den rigeligste Plads. Men Madam Rasmussen finder sig sagtens til Rette, og hun lytter fremdeles efter Kristian — bort over Datteren og helt hen ved Vinduet under det skraa Tag.

Skæbner og Vaner.

Skomager Sørensen var snart en gammel Mand. Nede i den Kælderlejlighed, hvor han nu boede, og hvor alskens Skomagerduft fyldte de smaa, mørke Værelser lige fra Værkstedet og ud til Køkkenet, havde han henlevet al sin Tid og tjent alle sine Penge. Thi Sørensen var en holden Mand, der ved sin Bestemthed og Ordholdenhed overfor Kunderne, havde bunket sig sammen i sin Sparebog en tolv—tretten Tusind Kroner.

Denne Bestemthed, som udad til havde forskaffet ham sine Kunders Agtelse og Søgning, gjorde ham i Privatlivet der nede i Kælderen til en Hustryran. Alt skulde gaa efter en Snor; alle skulde danse efter hans Pibe. Og han var Mand for at fortælle sin Kone baade, hvor Skabet skulde staa, og hvad de skulde have til Middag om Dagen.

Derfor var der egentlig heller ikke meget at fortælle om Konen, andet end at hun gjorde alt, som han vilde have det og føjede sig efter ham paa alle Kanter. Der gik nok det skumle Sagn

om hende, at hun engang i sin fagreste Ungdom skulde have haft Øje for Mandfolk og skulde have haft Lyst til at øve Kærlighed efter friere Principer end de gængse. Ja, Sørensen sagde selv om hende:

»Mutter! . . . Ja, ser Di, Fruentimmer, dem regner je' nu slets inte med, forstaar Di! de er kuns Legetøj! . . . Havde je' inte passet paa Kællingen som en Skoma'er, saa Gud bedre vos!«

Og det kunde jo gjerne være, naar man fik vasket hende lidt ren i Ansigtet og fik glattet alle Rynkerne ud, at man saa imellem disse, kunde finde en lille Smule Afglans af den fordums glødende Livslyst. Men godt gemt, det var den under alle Omstændigheder.

Saa var der de to yngste Sønner paa fem—syvogtyve Aar, der arbejdede som Svende hos Faderen. Det var et Par blegnæbede, tavse Væsnere. Ved evig og altid at sidde krumbøjet over Arbejdet var de bleven saa stærkt udviklede i Ryggen, at man næsten kunde kalde dem puklede. Over deres Ansigter var der et indadvendt, surt Anstrøg, hvilket de maaske havde faaet ved stadig at maatte ligge paa Knæ og stikke Næsen ned imod Kundernes Strømpefødder, som de tog Maal af. De var et Par smaa, snærende Karakterer, der baade var nærige paa Gemyt og Ord og paa Gerninger.

Sluttelig var der den ældste Søn, Erik.

Han maatte være bleven til i et af de Øjeblikke af de to Ægtefællers Samliv, hvor Konens Letsindighed var den, der havde haft Overtaget. I det mindste var han da saa gennemført letsindig, som han var stor og stærk og sund til.

Allerede som ungt Menneske havde han voldt sine Forældre Bekymringer ved ikke at ville ind i Skomagerfaget. Derimod ytrede han stærke Tilbøjeligheder for at drikke og svire og komme hjem langt ud paa Natten, naar alle andre sov paa deres grønne Øre. Da Sørensen laasede Dørene af for ham, fandt han paa at have et Vindu staaende aabent, som han kunde liste sig ned igennem. Og da Sørensen ogsaa fandt paa at lukke Vinduerne, saa blev han helt borte.

»Han har Kællingens Sind,« sagde Skomageren.
»Den Satans Knægt!«

Og hun tillod sig da ogsaa, uden at Manden vidste det, at holde mere af ham end af de andre Sønner.

Men nu var Erik jo hen ved de tredive. Han ernærede sig ved at være Kontorbud i en større Grossererforretning, en Kone havde han ogsaa faaet sig og lige uforbederlig var han alligevel.

Trods dette syntes han dog at være særdeles afholdt alle Vegne.

Inde paa Kontoret hændte det højst, at han

forsømte Tjenesten en Gang hver fjortende Dag, fordi han havde tilbragt sin Nat i alt for livlige Stemninger. Man bar over med ham for hans Tjenstvilligheds og hans Redeligheds Skyld. Lige fra Chefen og ned til den aller yngste af Fin-du-siècle-bærerne ved Pultene, var man enige om, at han var en brav Fyr trods sine Skrøbeligheder. Desuden var der et endnu: Man nærede den dybeste Respekt for den Anstand, hvormed han kunde bære en Kæfert. Ikke en Sjæl mærkede det mindste paa ham. Han gik saa sikkert som en Skildvagt, og kun de velvilligt skinnende Øjne røbede den Salighedstilstand, hvori han befandt sig.

Om hans Kone bar over med ham af de samme Aarsager og nærede den samme Respekt for ham, vides ikke. Saa meget er dog vist, at skønt han ofte brugte lovlig mange Penge og gjorde hende Fortrædeligheder paa anden Vis, saa kyssedes de meget, og hun havde allerede sat fire Børn til Verden.

Men saa hændte det en skønne Dag, som Skomagermester Sørensen sad og arbejdede i sit Værksted, at han pludselig med et lille Skrig vendte begge Benene i Veiret og døde. Dette voldte stor Forstyrrelse i hele Familien, og inden Madammen var kommen sig af sin Forskrækkelse, og rimeligvis ogsaa for at handle i hans Aand lige til det sidste, saa lagde hun sig med til at dø.

Paa Begravelsesdagen stod alle tre Sønner til­ligemed det lille Følge og hørte efter Talen, som blev holdt over Graven. Da Præsten kastede sine Spadefulde Jord paa Kisterne, kunde Erik ikke længere tvinge sine Taarer tilbage, og han hulkede, saa det klukkede i ham. De to andre stod der­imod med de sure Ansigter rettet imod Gravhullet, og de saa endnu mere gnavne og indadvendte ud end sædvanlig. Paa deres blottede Hoveder strit­tede det uklippede Haar vildt og frodigt i Vejret, som det gør paa alle rigtige Skomagere og alle rigtige Kunstnere. Men de tænkte ved sig selv, at Erik dog i Grunden var et enfoldigt Faar, og at hans Taarer var Drukkenskabstaarer. Thi naar Folk først blev halvfjerdsindstyve Aar gamle, kunde de da ikke med Rimelighed gøre Regning paa at blive ældre. Kort og godt: De havde saamænd levet længe nok, de to, og saa var den Pot ude.

Men havde Erik anet, hvad der endnu vilde komme til, saa havde han vist grædt meget mere. Faderen havde nemlig testamenteret begge de yngste Sønner hver tre tusind Kroner og saa oveni­købet Forretningen nede i Kælderen, som de skulde enes om. Erik maatte derimod først blive Afholdsmand hele tre Aar igennem og skaffe Attest for at han havde været det, før han kunde faa sine tre tusind Kroner udbetalt. Vilde han ikke gaa ind her paa, fik han aldrig en Øre.

Nu kom der drøje Tider for den gode Erik. Først blev der ævlet og kævlet Maaneder igennem, forinden det vedtoges, at han skulde melde sig ind i en Afholdsforening. Da det saa var vedtaget, drak han sig pærefuld fjorten Dage i Træk, saa han tilsidst hverken kunde høre eller se. Ovenpaa den Svir blev han endelig afholdende.

»Det er kun en Vanesag. Vent en fire—fem Ugers Tid, saa vil Du slet ikke tænke paa det ... Noget maa der jo gøres for saadan en Mængde Penge!« sagde Konen trøstende til ham, naar han sad der hjemme og hang. Thi han blev ganske humørsyg over at maatte gaa og være ædru den ene Dag efter den anden uden Afvexling.

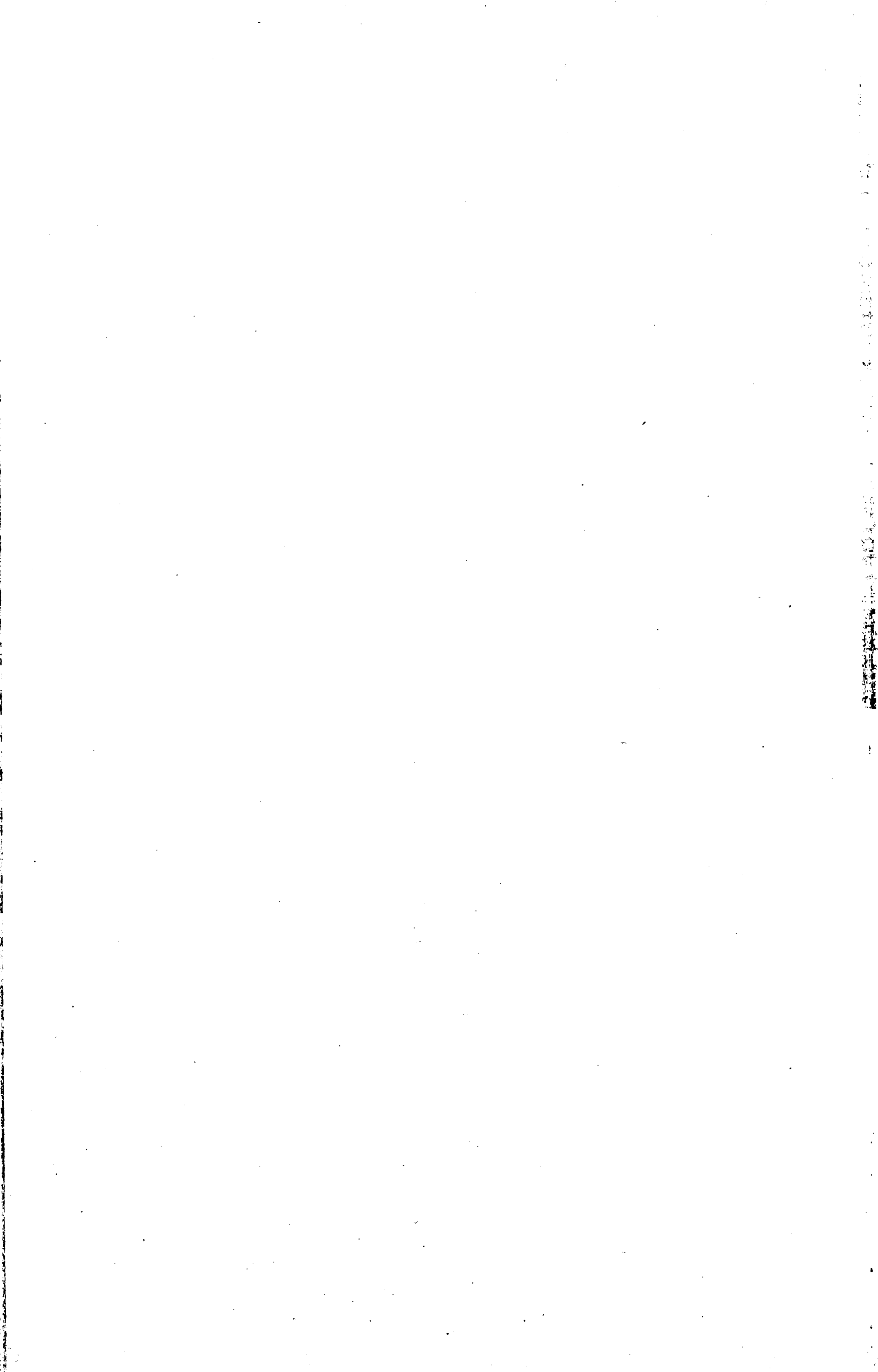
Inde paa Kontoret var det endnu meget værre. Det var her, som han pludselig var sunken i alles Agtelse lige fra Chefen og ned til den aller yngste af de unge. Denne Drukkendiderik, der havde sviret og slaaet til Søren, lige saa længe nogen kunde mindes det, han blev nu latterlig ved pludselig at blive Afholdsmand paa denne Maade. Han, der før havde været munter og alene kunde vække Lystighed ved dette saligt skinnende Udtryk i sine Øjne, han gik nu omkring og surmulede som en anden Skumler. Tjenstvillig var han slet ikke mere, og hvad hans Redelighed angik, saa oversaaes den for alle hans Manglers Skyld. Eriks Renommé var ødelagt; han var snart umulig.

Hvad der særlig ærgrede ham var at komme hjem til Brødrene i Kælderen. Disse havde indrettet sig med en Butik efter Nutidens Fordringer. Forretningen gik strygende for dem, og de tjente mange Penge. Ja, da der var gaaet to Aar efter Faderens Død, saa var de endogsaa begge to bleven gifte. Istedetfor, at de før havde siddet paa deres Træstole i Værkstedet og set saa sure og blege ud, saa var der nu kommen dette milde, rolige og sunde Udtryk i deres Ansigter, som følger med Velvære, god og kraftig Spise og med et roligt Familieliv. De var endogsaa godt paa Veje til at lægge sig en lille Smule Mave til hver for sig, og naar de nu begyndte i deres stille, selvsikre Tone at foreholde Erik hans forandrede Væsen og bebrejde ham hans Gnavenhed, maatte han mere end ærgre sig. Han blev vred og misundelig paa dem, fordi de havde det saa godt og altid var saa veltilfredse i Sammenligning med ham, der var lige det stik modsatte.

Men da disse to Aar var gaaet, saa var rigtignok ogsaa meget forandret med ham.

»De stinker s'gu ligefrem af Tilfredshed,« sagde han, naar han kom hjem fra Brødrene.

Selv var han nu mere oppe at skændes med sin Kone, end han kyssedes med hende. Kun et eneste Barn, havde de faaet siden Nummer fire, og om dette ene sagde Folk ovenikjøbet, at

Skærveslagerens Fødselsdag.

I den tidlige Morgendæmring kommer han gaaende midt ad Landevejen, der fører ud til Lyngby.

Denne Vej ligger i en lav Hulning. Til højre hælder Træerne i Sorgenfri Skov sig svagt ud over den, med Rim paa alle Grenene og med de sidste Rester af Nattens Skygger hængende om sig. Til venstre er der ogsaa Træer, og Himlen glimter over det hele som anløbet Tin.

Han er det eneste levende Væsen, der er til at skimte.

Man ser ham bag fra traske afsted med sin langsomme Gang. Hovedet dukker frem over Skuldrene paa ham som en liden rund Tingest i en lodden Hue. Frakkens korte Skøder bevæger sig sagte i Takt med hans Gang, og en gammel Rejsetaske hænger ham i et Stykke Reb over Ryggen og dasker mod den venstre Lænd. Hans Arme dingler; hans Bukseben er for korte, og han tramper med sine Træsko i den haardfrosne Vej.

— — Han trasker fremad i nogle Minutter uden at skynde paa sig.

Bag ved ham ligger Byen lydløs og slumrer. Oppe fra Højen sender Kirkeuret syv brede, klangfulde og bævende Slag afsted efter ham. Og saa slaar ogsaa Slotsuret fremme foran ham til højre bag Træerne med en haardere og bestemtere Klang.

Endelig stanser han ved den venstre Side af Vejen, hvor der staar en Halmskærm og ligger en Bunke runde Kampesten, som skal hugges. Her er hans Arbejdsplads. Foran ham og langs Grøften ligger der med en halv Snes Alens Mellemrum en fem—seks Skærvebunker. Saa kommer der igen en Halmskærm, og her staar hans Kammerat og trækker sin Overfrakke af sig i Dagbrækningen.

Han vinker til ham med Haanden og raaber, at det er hans Fødselsdag.

Men det er for langt borte. Den anden hører ham ikke, og han staar bare og dukker sig for at tage fat paa sit Arbejde.

Saa smøger han selv med forfrosne Fingre baade sin gamle Rejsetaske og sin kortskødede Frakkø af sig. Han hænger Frakken over Hjørnet paa Halmskærmen, og der stikker Snippen af en glorød Næseklud frem af den ene Skødelomme. Rejsetasken stiller han nedenunder, medens han

trækker en Trepægleflaske fyldt med Brændevin ud af den og sætter den ved Siden af.

Lidt efter har han fundet sit Værktøj frem af Skjulestedet i Grøften, og han staar og strækker sine magre, halvhundredaarige Lemmer fra sig og gaber, inden han tager fat for Alvor.

Som han staar dér, har han i Øjeblikket glemt, at det er hans Fødselsdag; men han kommer hurtigt i Tanker om det, og hele hans Ubeslutsomhed falder sammen, idet han fornøjet bukker sig og tager Trepægleflasken.

Til Hverdagsbrug har han kun én Pægl Brændevin med, ligesom de fleste andre; men netop fordi det er hans Fødselsdag, har han idag tre Gange saa meget. Thi der maa dog være nogen Forskel.

Han tager Proppen af Flasken og tager sig en ordentlig Slurk, medens det giver et Kluk i Halsen paa ham. Saa falder han atter lidt i Staver, og den sødlige, stramme Fusel spærrer ham Kæberne fra hinanden. Det brænder formelig i Maven paa ham, og en behagelig, oplivende Hede skyder sig indvendig fra ud i hele hans gamle, stive og utidige Legeme. Midt i Kulden blusser det svagt i hans Kinder, og der krasser sig gennem den halvaabne Mund et veltfredst: Ah!

Men saa er der ogsaa sat det tilbørlige Liv i Fyren. Et vist livligt og bestemt Indhold spreder

sig i hans slappe Tanker, og han giver sig resolut i Kast med sit Arbejde.

Til hans Værktøj hører en temmelig stor og med en nogenlunde vandret Flade forsynet Sten, hvilken han bruger som en Slags Ambolt eller Huggeblok. Oven paa denne stiller han en højhalset og solid Jærnring, og her i lægger han én for én de runde Kampesten, der skal kløves et Par Gange, før de bliver hugget i Smaaskærver.

Da han først er begyndt, gaar det rask for Haanden. I hen ved en halv Times Tid staar han i Ly bag Halmskærmen og løfter uafbrudt sin tunge, langskafte Mukkert over Hovedet og lader den med drøje, dumpe og skrattende Slag falde paa Kampestenene i Jærnringen. Han vender Ryggen imod Landevejen og Ansigtet imod Stenbunken. Bag Stenbunken ligger Grøften, og bag denne strækker der sig et højt, nøgent og bladløst Tjørnegærde.

Han er fuldstændig optaget af sit Arbejde. Naar det er et særlig haardt og umedgørligt Materiale, han tumler med, lægger han sindig endnu flere Kræfter til, og det giver et sagte, stødende Hik i ham for hvert Slag, der falder. Men under dette faar han ogsaa efterhaanden hele Kroppen opvarmet lige fra Bunden af Træskoene og til op under den lodne Hue. Hans Fødder begynder allerede at svede i de tykke Uldsokker; den svære

Islænder slutter sig om ham i et hedt og fast Favntag, og der lister sig et Par smaa Sveddraaber ned ad hans Tindinger.

Noget senere, da der er kommet til at ligge en ret antagelig Bunke Stenstumper ved Siden af Huggeblokken, standser han et Øjeblik i sit Arbejde for at trække Vejret. Pludselig rinder der ham saa atter paa en behagelig Maade Tanken om hans Fødselsdag i Minde. Medens han er ved at synke hen i de vante, kedelige Folder under sin trættende og ensformige Beskæftigelse, overrasker det ham, som om nogen ganske uventet havde budt ham paa en Fornøjelse. Smilende lader han Mukkerten falde, og han vender sig halvt om imod Halmskærmen, hvor han bukker sig og tager Tre-pægleflasken.

Efter at have drukket sig en Snaps og staaet en Stund og smagt rigtig fornøjet paa den, giver han sig for en Afvekslings Skyld til at hugge Stenbruddene i Smaaskærver.

Han slæber Huggeblokken hen, saa den har Grøften og den lille Bunke til venstre for sig. Dernæst tager han sin mindste og kortskaftede Hammer og sætter sig paa en lav Trækasse med Ryggen til Rejsetasken og Brændevinsflasken og med Ansigtet fremad med Landevejen.

Han sidder krumrygget og med dukket Hoved over sit Arbejde. Med den venstre Haand griber

han hvert Øjeblik et af de storbrudte, kløvede Stenstykker og lægger det paa Huggeblokken. Den højre Haand løfter Hammeren lidt over Skulderen og slaar i Stenene, saa det klirrer, og saa Smaaskærvene draser ned omkring Blokken og paa Jorden.

Men det er nu blevet Dag, og Dagsskæret skinner klart over alle Ting. Paa den højre Side af Landevejen strækker Sorgenfri Skov sig endnu et Stykke, og Træerne hælder svagt deres hvide, rimpudrede Kroner ud over den, til de længere henne brat bryder af, og der bliver bar Mark. Paa den venstre Side strækker Grøften og Hækken sig, til der fjernt forbi Skærvebunkerne og op over Kammeratens Halmskærm stikker en Snip frem af en Bondegaard og endnu en Snip, hvor der lyder Hundeglam. Og Vejen skyder sig frem gul og haardfrossen til langt, langt borte. Aller længst tilbage taber den sig bag en Bakke, og bag Bakken er den indrammet af en Allé, hvor Træernes mørke Kroner løfter sig og svinder hen i et Perspektiv omgivet af en kold og mælkeblaa Himmel.

Skærveslageren arbejder ufortrødent. Han er opfyldt af tomt og tankeløst Alvor. Hans Blik, der er rettet paa Stenene, er stirrende, og de uafbrydelige, huggende, tunge Lyde tilstopper hans Øren.

Dagen ligger saa tidlig, nøgtern og stille om ham; han er endnu kun ved Begyndelsen af Arbejdet, og hans Bevidsthed drejer sig bare sindig med Armen, naar den strækker sig efter en ny Sten, og med Skærverne, naar de rages af Blokken. Tiden rinder jævnt og langsomt, og hver halve Time er netop lige en halv Time lang. Med passende Mellemlum vender han sig tre Gange omkring paa den lave Trækasse og tager sin grønne Trepægleflaske. Han drikker rolig og med Velbehag temmelig smaa Mundfulde, og han sidder et Øjeblik og stirrer halvt smilende hen for sig i Dagen. Men hans Mave er jo næsten fastende: ved den anden Mundfuld er han allerede lidt opømt, og ved den tredje sidder han og smaagriner til sig selv.

Saa kommer der en tospændet Vogn kørende ind ad Byen til og en anden ud efter. Der kommer en lille Bondepige med en Kurv, og der gaar en Herre forbi, som er paa Morgentur. Han er iført en mørkeblaa, kort Vinterfrakke og en høj Silkehat, og han drejer til højre og gaar ind i Skoven halvvejs oppe, hvor den bryder af. Ham ser Skærveslageren efter, lige til han er forsvunden. Saa hugger han igen løs og arbejder nu saa ivrig, at han ikke ved, hvad der er bleven af Tiden, da hans Kammerat kommer gaaende hen til ham paa

sine klaprende Træsko og med Madtørklædet i Haanden for at spise Frokost.

Da dette er besørget, og Kammeraten er gaaet igen, er Skærveslageren ogsaa fuldstændig nøgtern. Livlig og veltilpas og med en mættet Rugbrøds-smag i Munden giver han sig atter til at kløve Kampesten med sin store Mukkert.

Han staar paa samme Plads som før og hugger, og han arbejder længe og alvorlig, som man arbejder for at komme gennem Dagen; fordi det er Ens Pligt og Ens Livs Indhold; fordi det er Meningen med Dagen og med Livet.

Det fryser. Lejlighedsvis ser han over Tjørnehækken, hvorledes Himlen ligger bleg af Frost. Selve Hækken staar med sine spinkle, mørke Grene viklet ind i hinanden, som de havde forvredet sig af Kulde og var stivdøde deraf. Græsset i Grøften har ogsaa frosset sig ihjel, og hans egne Aandedrag puster sig som Dampskyer ud i Luften.

Han arbejder sig til Varme uden at tænke paa andet. Naar han er varm, arbejder han, til han bliver træt; saa arbejder han, til han bliver endnu lidt trættere, og saa puster han ud, medens han staar og ser ned i den tomme Ring paa Huggeblokken eller paa Stenbunkerne, eller atter og atter op over Hækken paa Himlen.

Naar han finder for godt, skifter han med at

kløve og med at hugge i Skærver. Han tænker slet ikke paa sin Fødselsdag. Først da der er gaaet to Timer, to lange, lange Timer, drikker han med Velbehag sin Snaps.

Saa en Gang, som han sætter sig for at hugge i Smaastumper, kommer Solen.

Han finder det rart at Solen kommer. Den varmer ikke synderligt i Kulden; men den gør, hvad den kan, og kaster pludselig forøget Lys og Glans over den korte Vinterdag.

Han føler det som en vaagnende Klarhed paa sig og omkring sig.

Han ser, hvor Solen ligger over Huggeblokken, saa den staar saa tydelig og klar. Den ligger ogsaa over Skærverne, naar de brydes under Hammeren, og naar de draser ned i Bunken. Den ligger over alle Ting og giver det hele ligesom en stærkere Virkelighed og Fylde. Selv Hammer-slagene klinger, som de først nu var bleven rigtig levende. Og fra det alt sammen kaster det sig ind i hans Sind som en Refleks. Der kommer Lyst og Livsfylde og Velbefindende i ham, som om Lyset havde noget med Glæden at gøre, og som om det var Pulsen i hele Livet.

Han føler Lyset om sig som en varm Aande paa sit gamle Legeme, som et Kys paa sine magre Kinder, og som et venligt Ord hvisket ind i sit Hjerte. Alle hans Sanser aabner sig modtagelig-

gjorte for Nydelsen, og han vender sig atter om paa sin Trækasse og drikker sig en Snaps, fordi det er hans Fødselsdag.

Saa holder Solen sig en halv Time, og da den gaaer sin Vej, drikker han sig igen en Snaps.

Men naar han ellers vender sig til venstre for at tage et af de storbrudte Kampestensstykker, der skal hugges i Smaaskærver, falder hans Blik bestemt og søgende i Bunken og strejfer seende uden dog at se flygtig en Stump Jord, Grøften, der strækker sig fremad, og Hækken, der løfter sig oven over den. I Grøften ligger der paa Skraaningen et Stykke sammenrullet Madpapir, og et bestemt Sted i Hækken er det særlig en kort, tyk, sortladen og knudret Stamme, som hver Gang falder ham i Blikket.

Han er nu ikke altid tanketom, som han saadan sidder. Foruden at hans Bevidsthed følger med Armen, naar den strækker sig efter en Sten, og med Hammeren, naar den løfter sig over Skulderen, opstaar Tankerne i ham svage og tilfældige.

Han er gift og har sat ni Børn til Verden, hvoraf de to er voxne og lever, medens de andre syv er døde. Men dem tænker han ikke paa. Han tænker paa den tykke Dyrlæge, som lige er kørt forbi i sin Enspændervogn: Dyrlægen har en stor Pels paa og en lodden Hue, og han har en

Gang set ham brænde en Hest i Hoven, saa der kom Røg og sveden Lugt der af. Han tænker paa at de er Satans haarde de runde Sten. Og saa tænker han paa Vinteren, fordi han fryser om sine ubevægelige Fødder i Træskoene.

Efter at have drukket sig endnu en Snaps er han atter lige saa langt med sin Rus, som han var før han spiste Frokost, og han føler Fødselsdagen om sig som en Fornøjelse.

Forresten gaar Arbejdet jævnt og fornuftigt, og naar han et Øjeblik puster og stirrer hen for sig, ser han Landevejen strække sig gullig langt, langt bort. Længst borte bag Bakken løfter Alléperspektivet sig som mørke Skyer. Og han hører Kammeratens fjerne, tunge Stenslag bag Halm-skærmen.

Vender han sig en enkelt Gang omkring til højre for at drikke sig en Snaps, strejfer hans Blik lige det underste af alle de mørke Stammer ovre i Skoven. Saa glider det over Vejen i hele dens Bredde, og det fæster sig sluttelig paa den grønne Flaske, som staar ved Siden af Rejsetasken.

Men naar han saadan har drukket sig en Snaps, lægger den stramme, stærke Brændevin for et Øjeblik ligesom en Foryngelse over hans Sanser. Hans Øjne, der i tyve Aar har slidt sig døde mod de nøgne og fattige Landeveje og mod de graa,

kantede og golde Skærver, de opfatter nu skarpere og nøjagtigere end ellers. Det synes, som der for hans Blik spreder sig en sjælden Klarhed i den frosne Luft, og, lige som den fortyndes. Billeder, Afstande og Farver føjer sig ind i hans Bevidsthed paa en let og hurtig Maade, og det er, som der rent uforklarligt smugler sig et svagt, henaandet Pust af Fryd der ind med dem. Som der kunde dølge sig en Glæde i Flaskens friske Favn, i Landevejens Nærhed og i Skovens tydelige Fjerne.

Noget lignende som før, da Solen varmede Livet rundt omkring, spirer nu op i ham selv. Det spreder sig indvendig fra ud i ham, ud af ham og ud over Tingene omkring ham. Det er Livsfylden, der rejser Hovedet; det er Velbefindendet, der varmer hans Kinder svagt, og det er Pulsens, der banker livlig og forynget i det gamle Legeme. En æggende, glad Varme gyder sig over hans Sind og giver Fart i Tankerne. Stemmen skubber sig frem gennem Struben. Læberne mimrer svagt, og han bryder ud i en ensformig, rusten og snurrende Nynnen som Udtryk for sit Velbefindende.

Men snart kommer Reaktionen, og den forserede Livlighed synker hen i Døse. Munden staar en Smule maabende paa Klem. Stemmen svinder bort og tier stille; Armen bliver trættet, Hammer-

slagene dumpe, og Lydene, naar Skærverne raslende falder, bliver døde.

Han mærker paa ny, at han fryser om de ubevægelige Fødder, og han drikker sig atter en Snaps.

Fra nu af falder Snapsene hyppigere, og Fødselsdagen breder sig jævnt i ham. Den ligger som en beroligende Understrøm i hans Glæde, og den er en fuldgyldig Undskyldning for, at han gør en almindelig Arbejdsdag til en Helligdag. Hele hans Velbefindende bygger sig op og vokser sig stort og fyldigt paa den, som man trives, naar man bliver tyk og fed med en rolig Samvittighed og ved at vandre gennem Livet ad farefri og lovlige Veje.

Men saa bliver der heller ingen synderlig Iver til Arbejdet. Naar han nu en kort Tid løfter Hammeren over Skulderen og slaar i Stenene, saa Lyden klingrende farer op over Halmskærmen og ud over Vejen, saa er det kun et Øjeblik Indfald. Samtidig med at Humøret bliver varmere og lunere i ham, kommer det ogsaa over ham som en vis blid Lyst til Magelighed, og alt det hjertevenlige og fredelskende i ham begynder at brede sig paa en stille nydende og følsom Maade. Han holder af at sidde sammensunken med kroget Ryg, Hænderne hvilende slapt i Skødet og Benene strakt magelig ud fra sig. Han befinder sig noget

lignende, som naar han vaagner Søndag Morgen efter at have sovet sine tolv Timer saa fast som en Sten og saa alligevel bliver liggende en Times Tid i den uredte Seng og under den grove, varme Dyne for rigtig at suge den daarlige Sengeluft i sig og rigtig føle Søndagen som en Lettelse oven paa den strænge Uge. Han holder af at sidde med Blikket hvilende fuldt af Smil og Ømhed paa Hammeren, der staar med Skaftet lænet ledig op af Huggeblokken. Alle disse livløse, ubevægelige Sten, som ligger bunket sammen eller spredt klatvis hen over den frosne Jord lige til Grøftekanten, hele dette Arbejde, som er gaaet i Staa, føler han Glæde ved at omslutte med sine Øjne.

Senere hen begynder det saa at blæse en Smule under den hvidblanke, lyse og kolde Frosthimmel. Det kommer allerførst som et svagt Pust ovre i Skoven, som en sagte Svajen i de mørke Trækroner og som en mumlende Raslen mellem de frosne, haarde Grene. Dertil giver det ogsaa en underlig hikkende Gniden fra sig i Tjørnehækken. Det summer let bag fra imod Halm-skærmen. Vinden rutscher legende frem ad Landevejen, og saa blæser det jævnt.

Men fra at føle Nydelse og Glæde er Skærveslageren nu kommen over til at se Tingene fra et morsommere Standpunkt.

Naar han drejer sig om for at drikke sig en

Snaps, smiler han polisk blinkende til Flasken, som han gør et Par Gange om Aaret, naar han i et godt Lune kæler for sin Kone ved at stikke hende sine grumsede, læderhudede Fingre op under Hagen og sige til hende: »Naa, Motte! . . . Do æ et Svin . . . æ do! . . . Do æ et Svin, Motte!«

Naar han drikker sig en lille Taar, synker han den med en Lyd, der ligefrem er miavende at lutter Lystighed. Sætter han Proppen i Flasken, er det med en Mine, der er ganske bristefærdig af Skælmeri. Han er yderlig humoristisk stemt; det er paa en velvillig og hjertensgod Maade, og det falder ham aldrig ind at gøre en Kat Fortræd. Han bare morer sig over det hele.

Hans Øjne er imidlertid heller ikke ganske paalidelige mere, og naar han nu, idet han drejer sig tilbage til sit Arbejde, ganske forbifarende og flygtig strejfer Landevejen og Skoven med sit Blik, modtager han et utydeligt og let forvirret Billede der af. Han ser gennem sine Øjne, som man ser gennem Taarer: noget i et skinnende, blankstraalet Lys og noget i en skinnende Skygge. Og i det hele taget breder der sig i ham en glinsende, grødet Tykhed, under hvilken alt fremstiller sig for ham paa en forvrænget og latterlig Maade.

Da man saa er naaet et godt Stykke frem over Midten af Dagen, og han engang løfter Hove-

det og ser frem for sig med sit evige Grin, opdager han Kammeraten staaende henne ved sin Halmskærm og vifte. Det er Meningen, at Skærvelageren nu skal komme dér hen og spise. Men han er slet ikke sulten; alene Tanken om at skulle sidde stille og putte Mad i Munden forekommer ham urimelig, og han rejser sig, medens han paa en overdreven ivrig Maade slaar afværgende ud med begge Armene.

Han staar og ser frem for sig med sammenknebne Øjne. Jo mere, han kniber dem sammen, desto længere, synes det ham, trækker Kammeratens Skikkelse sig tilbage, og desto utydeligere svinder den hen i denne tilslørende, straalende Glinsen for hans Øjne.

Endnu længe efter at Kammeraten har opfattet Situationen paa den rette Maade og har dukket sig ned bag sin Skærm for at spise sin Mad alene, staar Fødselsdagsmanden og ler. Endelig sætter han sig med en Smule Ubehændighed paa sin Trækasse og tager fat paa sit Arbejde. Men han mener ikke noget med det, og der er ingen Alvor ved, hvad han foretager sig. Han sidder blot og tjatter i Stenene eller løfter Hammeren for klirrende at lade den falde paa den bare Huggeblok.

Vinden mærker han stadig omkring sig. Sommetider piber den lidt bag i Halmskærmen,

og Skødefrakken flyver ud, saa han hører, hvor den tungt dasker tilbage imod Trærammen og imod Straaet. Sommetider jager den en Stump vissent Løv hurtigt og raslende hen ad Landevejen, eller den kommer bag fra farende koldt op under Benene paa ham eller kildrer ham i Ørene.

Men det er langt fra, at denne Smaablæsen trods sin kolde Skarphed forulemper ham. Han drager nu Behagelighed ud af alt. Han føler sig oplagt til at plirre gemytligt grinende ad Alverdens Daarlighed, og han kunde i Øjeblikket knuge sin aller værste Fjende i et velment og inderligt Forsonelseshaandtag uden den ringeste Bagtanke.

Lige efter at have drukket sig en Snaps sidder han og stirrer slapt grinende til venstre frem over Huggeblokken paa Grøften og Tjørnehækken. Hans Øjne er nu bleven alt andet end paalidelige, og han ser igennem dem, som om de var uklare og blakkede. Der lister sig som en Svaghed over hans Syn og hans Sanser. Han mangler Styrke, Tydelighed og Bestemthed, og han fornemmer, som naar man føler sig for med Uldhandsker paa. Et Forsøg paa at høre tydelig eller se klart vilde koste ham en Viljeanspændelse, og selv om det lykkedes ham at overvinde sig til denne, vilde han alligevel ikke faa noget gunstigt Resultat der ud af.

Men det er ham ogsaa aldeles ligegyldigt.

I det hele taget alt, hvad der hedder at anstrænge sig, blæser han et langt Stykke. Han blæser ad sit Arbejde og ad den ganske Verden med dybt-følt Foragt. Alle de Hensyn, et ordentligt Menneske har at tage baade til sig selv og sine Omgivelser, glider nu af ham, som Helligheden glider af Munken, naar han bliver trukket ud af sin Kutte. Rusen sprænger alle Baand og rydder alle Skranker, og han morer sig der over som en Gadedreng morer sig, naar en pæn Dreng kommer for Skade til at revne sine Benklæder. Han ler højt og dovent frem for sig gennem sine hængende Læber og hængende Mundvige. Og han spytter fedt og savlende uden at bryde sig om, at Spyttet hænger og glinser ham ned paa Brystet af Islænderen, og uden at han gider gøre sig den Ulejlighed at tørre det af.

Tankerne raver vaasende rundt i hans Hoved, og Humøret svulmer op utøjlet og meningsløst. Naar han nu hører Tjørnehækkens urolige og raslende Hikken i Vinden, saa griner han ad den, og han gnider sine tørre, knoklede Fingre, fordi han selv begynder at fryse midt i sin Uvirksomhed. Naar der nu pludselig løfter sig en Flok skrigende Krager op over Skoven og daler ned mellem Træerne igen, raaber han vrængende efter dem. Og naar der kommer en Stump Halmstraa rutschende hen ad Vejen, giver han sig støjende til

at løbe efter det, indtil han et kort Stykke borte halvsvimmel og stakaandet bliver staaende og skoggerler med Hænderne klaskede paa Laarene.

Tiden gaar. Med Forslugenhed drikker han den ene Snaps efter den anden. Tidligere har han af og til følt en barnagtig Angst for, at Flasken skulde blive for hurtig tom; men nu ængster han sig ikke og sparer ikke paa Muskaten. Hans Ligegladhed og evneløse Mangel paa Omsorg strækker sig ogsaa her til, og Humøret løber af med ham, som en løbsk Hest løber af med sin Rytter.

Snart er Brændevinen det eneste, hvortil hans Tanke med nogenlunde Bestemthed vender tilbage. Og naar han paa sine usikre, skrævende Ben staar og bukker sig efter Flasken, griber han om den med en særlig Fasthed og fører den til Munden. Thi med det samme Humøret vokser sig stort i ham og skrider over alle Grænser, opstaar der tillige en vis ubændig Lyst til at knuse og klemme, en uimodstaaelig Trang til at give Afløb for sine Kræfter. Dersom han i dette Øjeblik havde siddet sammen med nogle Kammerater i en Beværtning, vilde han have givet sig til at brøle op, saa at hans Stemme blev højere end alle andres, og han vilde have slaaet med sine knyttede Næver i Bordet, saa Glas og Flasker havde klirret mod hinanden.

Han kan ikke sidde rolig paa sin Trækasse, men tripper frem og tilbage, slaar dinglende ud med Arme og Ben, sludrer med sig selv, kommer pludselig med et Udraab eller ler højt og fjollet. Alt, hvad der paa nogen Maade kan røre sig paa ham, hjælper med til at udtrykke hans indre, meningsløse Voldsomhed. Øjnene ruller i Hovedet paa ham. Snart sparker hans Træsko en Skærvestump tværs over Vejen, og snart slynger hans Haand en anden op over Tjørnehækken og op i Luften.

Han er ustyrlig, og tit og mange Gange griber han til Flasken og skyller en Slurk i sig.

Al den tavse Alvor, hans halvhundredaarige, gennemlevede Liv har sænket i ham, og al den stædige, ordknappe Indesluttethed, Fordummelse og Afstumpethed, som dette Slid paa Landevejen har ført med sig, det viskes nu af ham. Han bliver kaad, pjanket og uforsigtig, leende af sin egen Daarskab og sin egen Ufornuft, som da han var en Knægt endnu. Alt det, han har taget paa sig ved at gifte sig, ernære sig, føde Kone og Børn, alt det, som er af Verden og hører med til at være Menneske, det, som man tilvrister sig Stykke for Stykke gennem Glæde og Taarer og Lidelser, det smøger Rusen af ham.

Da der saa kommer en Vogn kørende ind ad Lyngby til, faar han den stanset. Ganske ugenert

kaster han Armene op paa den nærmeste Hests brune og blanke Ryg og læner sig med hele sit Legemes tunge Dorskhed ind imod den. Han staar og ser gennem sine blissede, svagtsynede Øjne paa Kuskens røde, forblæste Ansigt, medens Munden løber paa ham i én Køre. Men Kusken bliver utaalmodig over alt dette Vaas, og med et lille Ryk i Tømmen sætter han Hestene i Bevægelse, saa Skærvslageren paa en ublid Maade tvinges til at trække baade Fødder og Arme til sig.

Han bliver dog hverken forbavset eller forskrækket, og han kunde for den Sags Skyld godt have ladet Hjulene humpe over sine Træsko. Ja, han kunde finde paa det, der var værre.

Men han giver sig til at raabe en Masse Skældsord efter den bortkørende Vogn, hvor Kusken sidder med Ryggen til og ikke engang gider vende sig om efter ham.

Saa staar han med hængende Læber og slimet Tunge og gentager en sagte, gryntende Latter, der for hvert Udbrud svinder hen i et døende: hæ— hæ— hæ— æ! Baade Landevejen og Skærmen og det hele staar saa utydelig og forvirret for ham. Naar han flytter sig, slaar Kroppen med smaa Slag til Siden, og Træskoene tramper saa usikkert og tjattende imod den haarde Landevej. Han skeler ned over sin Næse, denne lange, skarpe og

spidse Næse, og han ler ad den. Saa flytter han sig et Par Skridt, snublende over sine egne Ben og med en Tilbøjelighed til at falde for over. Han skeler atter ned over sin Næse og ler med denne gryntende, døende Latter: hæ—hæ—hæ—æ! Hans Tanke begynder tung og døsende at gentage, og den vender stadig tilbage til Næsen, mere fjollet og mere tung og døsig. Hele hans Krop er i en begyndende Mathed ved at falde sammen tilligemed Tankerne. Ansigtet hænger med slappe Muskler og aabentstaaende Mund. Øjenlaagene er lige ved at lukke sig over det brystne, omtaagede og dorske Blik. Der er som Bly i Træskoene og i Armene; der kommer Slaphed i Haserne, og hele denne Afmagts Tyngsel hviler over ham, som den vilde trykke hans magre Skuldre og hans søvnige, tunge Hoved mod Jorden eller mod de kolde, graalige Skærver omkring Huggeblokken.

Han sanser næsten ikke mere, og hvis han sad paa en Stol i et lunt Værelse, vilde Rusen hurtig gøre det af med ham, og han vilde overtræt synke hen i en snorkende Slummer.

Men Vinden holder ham vaagen hele Tiden. Den puster sig stødvis, kold og bidende ind imod ham. Suser forvirret i de hede Øren, stikker i Næsetippen og lægger isnende Kildren over Øjenlaagene. Nede om Anklerne, hvor de korte Benklæder stumper op, fryser han, og midt i denne

vamle, tunge Søvnighed, hvoraf han omsluttet, farer der pludselig vækkende Kuldegysninger igennem ham.

Nu var han allerhelst fri for det hele, dukkede gerne sit trætte, misbrugte Legeme i Søvnen og lagde sit tunge Hoved til Hvile, lige meget hvor. Men han mander sig op med et Par Eder. Den sidste Rest af Brændevinen drikker han i to Drag, og nogle Minutter senere har han knust Flasken, og han staar og arbejder med sin Mukkert. Men han rammer oftere forkert end rigtig. Det er kun et Held, at han ikke slaar sine Ben fordærvede, og at han ikke dratter omkuld og støder sig, naar han bukker sig ned efter en Sten.

Uafbrudt staar han og savler de mest forunderlige Eder af sig. Da Landpostbudet kommer forbi, viser han ham, hvor daarlig han kan ramme, og han giver Stenene Skyld der for. Det er nogle Satans Sten, de runde, siger han. For han er ellers en Karl, der kan slaa sit Slag!

Han begynder dinglende at prale og skringe op, og da Postbudet efter taalmodig og fornuftig at have hørt en Stund paa ham vil til at fjerne sig, giver han sig ogsaa til at overdænge ham med Skældsord.

Han staar usikkert skrævende og raaber efter den forurettede, der med sin mørke Frakke og

mørke Kasket langsomt bortfjerner sig. Til sidst slynger han endogsaa en Skærvestump afsted hen ad Vejen efter ham, idet han raabende udspørger ham, om han har lært at hoppe.

Dette Krigshumør svinder dog ogsaa hen i Dvaskhed. En halv Times Tid senere er han ganske fredsommeligt dinglet hen til Kammeraten, som i Dagens Anledning overlader ham en Kvart Pægl Brændevin, han har tilbage i sin Flaske. Dette opliver Fødselsdagsbarnet for sidste Gang, og der kommer endnu en Smule Gemytlighed ud der af.

Men saa er han ogsaa færdig for Alvor.

I hen ved en Time sidder han oven paa en Skærvebunke, sammenfaldet, rundrygget, med hængende Skuldre og med Hagen tungt hvilende mod Brystet. Siger Kammeraten noget til ham, giver han kun et bryndefuldt Grynt fra sig. Søvnens hviler uimodstaaelig og tyngende over ham. Den slukker Gnisten i hans Tanker og tillukker alle hans Sanser. Den ligger knugende som en Byrde over hans Nakke og hans Skuldre, og hele hans sjælløse, døde Legeme strækker sig pinefuldt og ømt imod den som mod en Forløsning. Men Kulden kæmper med Søvnens og tynger paa ham og plager ham som en Mare. Sover han i fem Minutter, vaager han de næste fem, ry-

stende og gennemisnet til hans Øjne atter lukker sig.

Endelig hjælper Kammeraten ham hans Skødefrakke paa og hænger ham Rejsetasken over Skulderen. Men det er daarligt nok, han kan holde sig oprejst.

Saa trasker han dinglende hjemad.

Han sanser intet og fornemmer intet uden sin egen hæslige, tunge Brynde. Midt i Kulden brænder hans Næsebor af Hede, naar Aandedraget puster sig igennem dem. Ellers fryser han over hele Legemet. Øjnene formaar ikke hurtig nok at slippe de Billeder, der viser sig for ham. Vender han tilfældigvis Hovedet til venstre, bærer hans Blik en hel Strækning af den bare Landevejsjord ind i Skumringen mellem Skovens Træer, eller han ser dobbelt. Hele hans Organisation er i Uorden og længes efter Søvn for at blive rettet. Det tunge, trætte misbrugte Legeme strækker sig ned imod Jorden for at hvile og for at sove som en død, og den sidste Rest af Vilje kæmper imod for at holde Ligevægt og holde Benene i Bevægelse. Landevejen gaar i Bølgegang under ham. Snart højner en Bakke sig foran ham, og hans løftede Træsko klapper for tidlig mod Jorden. Snart kommer der en Dal, og hans Fod synker og synker som i en Afgrund uden at finde

Fodfæste. Han trues stadig med at trækkes imod Jorden, og han strider stadig imod. Hjemturen ligger for ham som en Uendelighed. Han er saa træt og tung og led ved det hele og midt i hans halvdøde, forpinte Bevidsthed er der kun et eneste Billede, der lokkende og kaldende dukker frem, lysende af Mildhed; det er Sengen. Han ser den for sig som i et Drømmesyn, og hele hans Tanke strækker sig imod den som det eneste attraaværdige: Sengen — Sengen — Sengen — —

Og Himlen blegner, og Aftenskyggerne sænker sig i Dagen. De glider ned mellem Træerne i Sorgenfri Skov og giver Tykningen en skumlende, hemmelighedsfuld Dybde. De gyder sig over Vejen, Grøften og Tjørnehækken som en mild Svaghed i Farver og Omrids, og de svøber sig om det hele Landskab som en Begyndelse til den Slummer, en kold Vinternat skænker.

Skærveslageren er nu inde i Vej hulningen, hvor der er Træer paa begge Sider, og man ser ham bag fra traske afsted i Halvmørket under en voldsom Slinger. Det lille kuglerunde Hoved dukker op over Skuldrene; Rejsetasken dasker ham mod den venstre Lænd, og Træ-

skoene tramper uregelmæssigt — fjernere og fjernere.

Snart er han helt inde ved Byen, hvor de elektriske Blus fra Midten af Telegrafstængerne spreder deres matte, hvidlige Lys over Vejen i Mørkningen.

